

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille P. Heiliegers
Auteur A. Visser, U. van Unen, C. Konijnenbelt
Telefoon 0235113064 E-mail: ckonijnenbelt@haarlem.nl
Reg.nr. CS/SB 2012/129151
bijlagen
B & W-vergadering van 24 juli 2012

Onderwerp

Professionalisering subsidievererving

DOEL: Besluiten

De uitkomsten van de pilot professionalisering subsidievererving hebben vooral organisatorische consequenties waarover het DT beslist. Het college is echter bevoegd te beslissen om eenmalig een budget beschikbaar te stellen om deskundigheid op te bouwen.

De raadscommissie wordt geïnformeerd omdat de professionalisering van de subsidievererving ook een maatregel is in het kader van de bezuinigingsopdracht.

B&W

1. Het college neemt met instemming kennis van de resultaten van de pilot subsidievererving;
2. Het college gaat akkoord met de kosten van het besluit ad €35.000 voor het opzetten van een subsidiebeheersysteem binnen het Subsidiebureau. De kosten worden gedekt uit de stelpost voor onderzoek naar bezuinigingen binnen het spoor subsidies;
3. Het college stuurt dit besluit ter informatie aan de commissie Bestuur.

Collegebesluit

Onderwerp: Professionalisering subsidieverwerving

Reg. Nummer: CS/SB 2012/129151

1. Inleiding

Op 28 juni jongstleden heeft het college ingestemd met de nota ‘Doorontwikkeling subsidieverwerving’ die tot doel had op dit onderwerp de bedrijfsvoering op orde te brengen. De ‘Doorontwikkeling van de subsidieverwerving’ is bovendien een van de maatregelen binnen de bezuinigingsopdracht (spoor subsidies) van de gemeente Haarlem. Subsidieverwerving is in toenemende mate van belang om de Haarlemse beleidsdoelstellingen te realiseren. In de nota van 28 juni is besloten tot een pilot voor de professionalisering van de subsidieverwerving binnen de hoofdafdeling Stadszaken. Deze is inmiddels afgerond en heeft geresulteerd in vier stukken:

- beleidskader subsidieverwerving
- afwegingskader subsidieverwerving
- ketenaanpak subsidieverwerving
- implementatieplan subsidieverwerving

Deze stukken gaan over de inrichting van de ambtelijke organisatie rond het subsidieverwervingsproces en zijn vastgesteld door het DT.

2. Besluitpunten college

1. Het college neemt met instemming kennis van de resultaten van de pilot subsidieverwerving;
2. Het college gaat akkoord met de kosten van het besluit ad €35.000 voor het opzetten van een subsidiebeheersysteem binnen het Subsidiebureau. De kosten worden gedekt uit de stelpost voor onderzoek naar bezuinigingen binnen het spoor subsidies;
3. Het college stuurt dit besluit ter informatie aan de commissie Bestuur.

3. Beoogd resultaat

Het professionaliseren van de subsidieverwerving dient twee doelen:

1. *Maximalisatie van de benutting van subsidiekansen.* Dit gebeurt door het scannen waar de doelen van externe subsidie-regelingen matchen met de gemeentelijke beleidsdoelstellingen;
2. *Minimaliseren van de terugbetalings- en imago-risico's.* Dat gebeurt door optimalisatie van het beheer en de verantwoording van verworven subsidiegelden.

4. Argumenten

Successen demonstreren noodzaak professionalisering

De afgelopen jaren is een start gemaakt met het structureren en verankeren van de subsidieverwerving binnen de organisatie. Dat heeft geleid tot een aantal succesvolle aanvragen. Bij het besteden van de subsidies – het uitvoeren van de projecten – bleek tegelijk dat er nog het nodige te verbeteren valt. Doordat soms in de eerste fase te snel besloten wordt tot het aanvragen, zonder al te veel te bezinnen op de consequenties voor bijvoorbeeld het beheer en de verantwoording, moet juist

in de twee laatste fasen veel gerepareerd worden en moeten soms ook subsidies (gedeeltelijk) worden terugbetaald.

Verbinden van kennis

Dit kan worden ondervangen door de kennis – die doorgaans al wel in huis is – intern beter te verbinden. Dat wordt bewerkstelligd door een ketenaanpak waarin meteen in de initiatiefase de juiste mensen en kennis aan elkaar gekoppeld worden om tot een goede afweging te komen over het al dan niet aanvragen van een subsidie. Ook in de fasen daarna worden collega's uit verschillende disciplines betrokken, zoals financiële en juridische adviseurs. De beleidsadviseur of projectleider blijft wel verantwoordelijke voor het hele subsidietraject.

5. Kanttekeningen

Eenmalige investering in deskundigheid

Bij de uitwerking van de organisatorische aanbevelingen is het uitgangspunt dat de personele herinrichting budgettair en formatief neutraal kan plaatsvinden (versterking door bundeling van kennis en capaciteit). De professionalisering van het subsidiebeheer, dat wil zeggen het opzetten van een adequaat subsidiebeheersysteem en proces binnen het Subsidiebureau vergt echter een éénmalig inzet van externe deskundigheid. De kosten hiervan worden geschat op €35.000. De kosten worden gedekt uit de stelpost voor onderzoek naar bezuinigingen binnen het spoor subsidies (kostenplaats 151.4614.412).

Opbrengt subsidies is onbekend

In alle tijden maar zeker in de huidige tijden van bezuinigingen zijn extra financiën in de vorm van subsidies zeer welkom. Door het hele proces rond subsidieverwerving te professionaliseren worden de kansen dat de aangevraagde subsidies daadwerkelijk worden toegekend vergroot. Hoeveel subsidies zullen worden toegekend, is echter niet op voorhand te voorspellen

6. Uitvoering

Implementatieplan

Om te voorkomen dat het beleidskader een papieren tijger wordt, is een implementatieplan gemaakt. Hoewel de pilot binnen Stadszaken is uitgevoerd, is het beleidskader dat eruit voortkomt bruikbaar voor de hele organisatie. De implementatie richt zich dan ook op de hele organisatie.

Subsidiescan onderdeel van de p&c-cyclus

In de afgelopen maanden is als onderdeel van de uitvoering van de nota 'Doorontwikkeling subsidieverwerving' een subsidiescan uitgevoerd op basis van de programmabegroting 2012. Op basis van de programmabegroting is gescand welke provinciale, nationale en Europese subsidieregelingen voor Haarlem interessant zouden kunnen zijn. Door eens in de vier jaar, na de collegevorming, op basis van het coalitieakkoord een dergelijke uitgebreide scan te laten maken, wordt de subsidieverwerving verankerd in de p&c-cyclus. De scan kan vervolgens jaarlijks worden geactualiseerd.

7. Bijlagen

1. beleidskader subsidieverwerving
2. afwegingskader subsidieverwerving
3. ketenaanpak subsidieverwerving
4. implementatieplan subsidieverwerving
5. subsidiescan (niet op voorhand meegestuurd vanwege de omvang, wel beschikbaar)

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

Haarlem

CONCEPT BELEIDSKADER SUBSIDIEVERWERVING – ‘KLAAR VOOR DE START’

Inhoudsopgave

<i>I.</i>	<i>Inleiding</i>	<i>3</i>
<i>II.</i>	<i>Subsidiewerving: kernpunten en succesvoorwaarden</i>	<i>4</i>
<i>III.</i>	<i>Verloop van het subsidieproces</i>	<i>5</i>
<i>IV.</i>	<i>Verbeterpunten subsidieverwervingsproces: ketenaanpak</i>	<i>6</i>
<i>V.</i>	<i>Organisatorische consequenties</i>	<i>8</i>
<i>VI.</i>	<i>Succesvolle subsidieverwerving gaat verder dan alleen de interne organisatie hierop in te richten</i>	<i>10</i>
<i>VII.</i>	<i>Public Affairs-Lobby-Subsidieverwerving</i>	<i>11</i>
<i>VIII.</i>	<i>Voorstellen</i>	<i>12</i>
<i>IX.</i>	<i>Bijlage afwegingskader, ketenaanpak subsidieverwering en subsidiescan 2012</i>	<i>12</i>

*Pilot professionalisering
subsidieverwerving binnen
Stadszaken*

I. Inleiding

Het verwerven van externe subsidies is in toenemende mate van belang om de Haarlemse beleidsdoelstellingen te realiseren. Om het gebruik van externe subsidies te optimaliseren is het belangrijk om de kansen tijdig te herkennen, maar ook om de risico's (terugbetalingsrisico en imagoschade) te beperken. Op 21 juli 2011 is het college akkoord gegaan met de nota "Doorontwikkeling Subsidieverwerving" (Stadszaken 2011/135221). In deze nota werden aanbevelingen gedaan voor het professionaliseren en optimaliseren van het gebruik van externe subsidies vanuit twee invalshoeken:

1. Maximalisatie van de benutting van subsidiekansen door het scannen van externe subsidie-informatie met de gemeentelijke beleidsdoelstellingen waarvoor geld nodig is;
2. Minimaliseren van de terugbetalings- en imago-risico's door optimalisatie van het beheer en de verantwoording van verworven subsidiegelden.

*Voorstellen voor het
verbeteren van het
subsidieverwervingsproces*

In dit beleidskader subsidieverwerving ligt de focus op de tweede invalshoek. In deze notitie worden voorstellen gepresenteerd om het interne proces rondom subsidieverwerving te verbeteren. Een aantal hiervan wordt gemeentebreed opgepakt en een aantal beperkt zich in eerste instantie tot de hoofdafdeling Stadszaken. Binnen Stadszaken is een pilot subsidieverwerving uitgevoerd, waarvan dit kader een van de opbrengsten is.

Voor versterking van het investeringsvermogen van de Haarlemse organisatie is het belangrijk om optimaal gebruik te maken van externe financieringsbronnen. In de afgelopen drie jaar is een start gemaakt met het structureren en verankeren van de subsidieverwerving binnen de organisatie. Sindsdien zijn de basisvoorwaarden voor een subsidieverwerving gerealiseerd. Deze benadering heeft geleid tot subsidieaanvragen bij provincie, Rijk en Europa. Hiervan is ca. 75% gehonoreerd.

Haarlem heeft met succes subsidie binnengehaald voor o.m. de volgende projecten:

▪ <i>Nieuwe Energie op Creatieve As:</i>	<i>€ 1.055.180</i>
▪ <i>Haarlem Werkt:</i>	<i>€ 407.000</i>
▪ <i>Reinaldapark:</i>	<i>€ 48.268</i>
▪ <i>Fietsenkelder station Haarlem:</i>	<i>€ 1.500.000</i>
▪ <i>Blok voor Blok:</i>	<i>€ 350.000</i>
▪ <i>Frisse scholen:</i>	<i>€ 875.000</i>
▪ <i>Milieutheater op basisscholen:</i>	<i>€ 40.000</i>

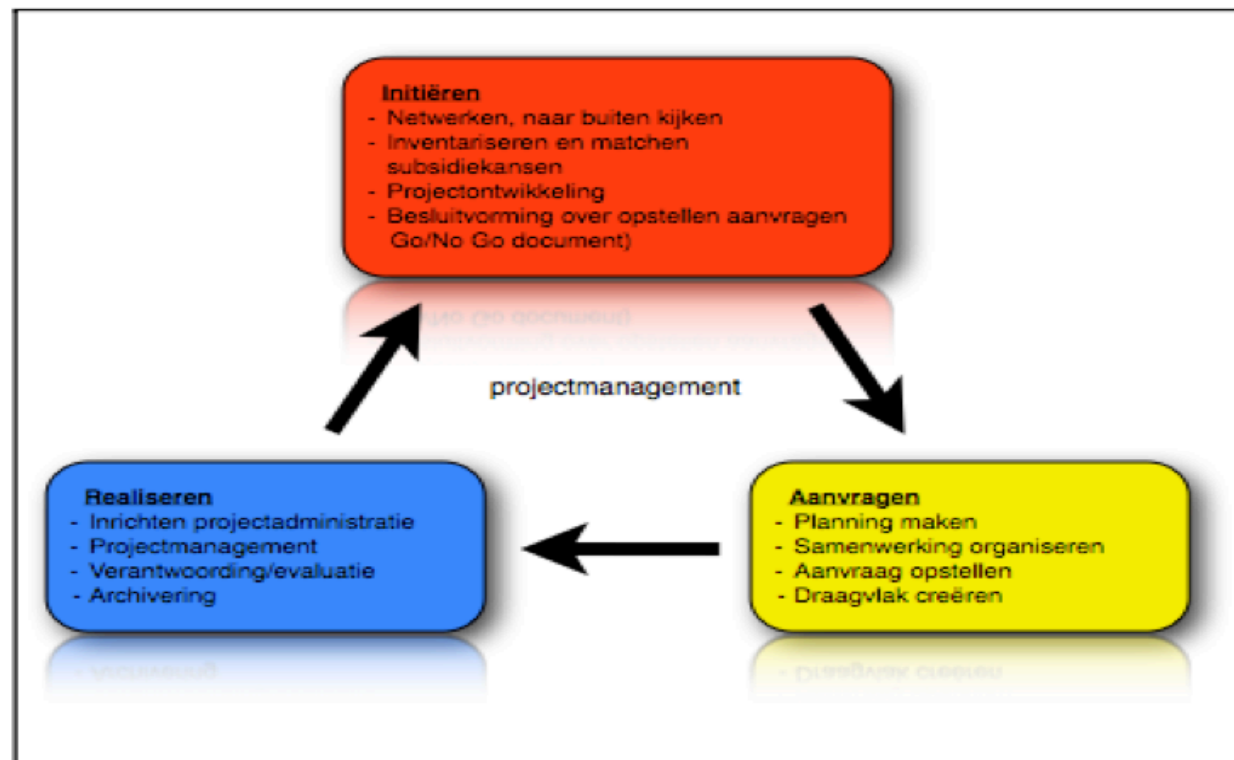
De extra aandacht voor subsidiewerving vergt ook aandacht voor een excellent intern proces. Met het vaststellen van het beleidskader subsidievererving en de implementatie van de voorstellen uit dit kader wordt de interne organisatie geprofessionaliseerd, waarmee de weg vrij is externe financieringsbronnen (maximaal) aan te wenden. De organisatie is als het ware ‘klaar voor de start’ om in de komende jaren op een effectieve manier externe financiering te verwerven en gesubsidieerde projecten te realiseren en te verantwoorden.

Verloop subsidie-
verwervingsproces

II. Subsidiewerving: kernpunten en succesvoorwaarden.

Om inzicht te verkrijgen in het verloop van het subsidieverwerving is het van belang om de verschillende stappen te onderscheiden bij het subsidieverwervingsproces. In het onderstaande schema zijn de kernpunten van subsidieverwerving weergegeven. Dit principe geldt voor zowel kleine als complexe subsidieprojecten.

Cyclus subsidieverwerving

Initiëren

Initiëren is een cruciale stap in het subsidieverwervingsproces. In deze fase worden de relevante subsidiemogelijkheden geïnventariseerd en dient er een afweging gemaakt te worden over de vraag of de desbetreffende subsidies/financieringsmogelijkheden wel of niet worden aangevraagd.

Aanvragen

In de aanvraagfase wordt niet alleen de aanvraag opgesteld en geschreven. Ook wordt een lobby georganiseerd, zowel ambtelijk als bestuurlijk, om een slagingskans van de aangevraagde subsidie te verhogen. Uiteraard vindt ook in deze fase voorafgaand aan de indiening besluitvorming plaats over de aanvraag zelf.

Realiseren (verantwoorden)

Als de subsidie daadwerkelijk is toegekend, wordt het project in uitvoering gebracht en de financiële rechten en verplichtingen in de administratie vastgelegd en uitgevoerd. De inhoudelijk uitvoering van het project en projectadministratie is primair een verantwoordelijkheid van de projectleider.

*Toekomstig
subsidieverwervings-
proces*

III. Verloop van het subsidieproces

Het onderstaande schema geeft twee beelden weer. De tabel ‘huidige situatie’ geeft aan hoe het subsidieproces momenteel verloopt binnen de Haarlemse organisatie. De onderste tabel geeft het toekomstige beeld weer oftewel de manier waarop het subsidieverwervingsproces ingevuld gaat worden binnen de gemeentelijke organisatie.

Huidige situatie

planvorming						
projectfase	idee	start	analyse/visie	actieplan	uitvoering	
subsidiefase	idee	start	analyse/visie	aanvraag	beheer	verantwoording
Aandacht voor subsidie						

Toekomstige situatie

		planvorming				
projectfase	idee	start	analyse/visie	actieplan	uitvoering	
subsidiefase	idee	start	analyse/visie	aanvraag	beheer	verantwoording
Aandacht voor subsidie						

Uit de tabel ‘huidige situatie’ is op te maken dat:

- een subsidieaanvraag veelal solistisch wordt opgepakt, een afweging over het al dan niet opstellen en aanvragen vindt onvoldoende plaats;
- de subsidieaanvraag en –voorwaarden nauwelijks besproken worden met controllers en financiële adviseurs; onvoldoende interne afstemming en afstemming met het bestuur;
- essentiële onderdelen rondom de financiën worden niet vastgelegd;
- veel herstelwerkzaamheden in de realisatiefase plaatsvinden waardoor subsidie meer als *last* dan als *lust* wordt ervaren.

De tabel ‘toekomstige situatie’ laat zien dat:

- meer tijd wordt uitgetrokken om tot goede afweging te komen over het eventueel verwerven van subsidies (in de initiatiefase);
- intern de verschillende disciplines betrokken worden om tot een zorgvuldige afweging te komen over het al dan niet aanvragen van een subsidie/financiering;
- voorafgaand alle essentiële onderdelen van het financieel beheer worden vastgelegd in een ao/ic;
- door een goede afweging in de ontwikkelfase, het project met minder tijdinzet gerealiseerd en verantwoord kan worden. Het gehele traject zal als positief ervaren worden;
- subsidieverwerving wordt ervaren als *lust* in plaats van *last*.

Voorstel 1: Invoeren ketenaanpak subsidieverwerving

IV. Verbeterpunten subsidieverwervingsproces: ketenaanpak

Wanneer er wordt gekeken naar het subsidieverwervingsproces dan vallen 2 zaken op:

- binnen de organisatie is kennis en ervaring beschikbaar om een goed en zorgvuldig subsidietraject te doorlopen. Alleen weet men elkaar onvoldoende te vinden;
- binnen de organisatie is formeel geen afwegingskader beschikbaar waarin is vastgesteld aan de hand van welke criteria een dergelijke afweging gemaakt dient te worden

Het werven van externe financiering vraagt om een projectmatige multidisciplinaire aanpak. Het subsidieverwervingsproces, zoals beschreven in paragraaf II, heeft alle kenmerken van projectmatig werken. Echter wordt het verwerven van subsidies veelal niet als project opgepakt. De beschikbare kennis en ervaring binnen de andere afdelingen worden hierdoor onvoldoende ingezet.

De kern is dus het verbinden van kennis. Dit kan bereikt worden door een ketenaanpak te introduceren. Deze ketenaanpak dient te bewerkstelligen dat meteen al in de initiatiefase de juiste mensen en kennis aan elkaar gekoppeld worden om tot een goede afweging te komen over het al dan niet aanvragen van een subsidie. In de aanvraagfase dient de beschikbare kennis ingezet te worden om enerzijds een sterke aanvraag op te stellen en anderzijds om allerlei zaken vast te leggen rondom contracten met partners en het financieel beheer van het project. In de realisatiefase dient tenslotte de beschikbare kennis vanuit het subsidiebureau ingezet te worden om tot een goed beheersbaar project te komen en om een goede verantwoording van de subsidie te realiseren.

De ketenaanpak (schema 1) laat zien dat de beleidsadviseur/projectleider verantwoordelijk is voor het gehele subsidietraject. Dit geldt ook voor de initiatiefase. Daarbij is het uitgangspunt dat op het juiste momenten de inhoudelijke expertise van de afdelingen en de medewerkers wordt ingezet. De beleidsadviseurs/projectleiders die in het veld met bepaalde beleidsterreinen bezig zijn, kennen het veld, hebben contacten, bezoeken bijeenkomsten en weten op die manier het beste welke kansen en mogelijkheden er zijn. Het is van belang dat de beleidsadviseur/projectleider in de verschillende subsidiefasen de juiste expertise en kennis om zich heen verzamelt om daarmee continu grip te hebben op het gehele subsidieproces. Door meer grip op de situatie te hebben krijgt de beleidsadviseur/projectleider meer tijd en energie om inhoudelijk betrokken te zijn bij de uitvoering van het project.

Schema 1: ketenaanpak

*Verbinden van kennis in de
Haarlemse organisatie*

In de bijlage van dit kader is een afwegingskader opgenomen. De projectleider dient dit afwegingskader te gebruiken nadat de relevante subsidiemogelijkheden geïnventariseerd zijn. Aan de hand van dit afwegingskader dient duidelijk gemaakt te worden of de desbetreffende subsidie wel of niet wordt aangevraagd.

Een afwegingskader is hier een hulpmiddel bij. Zodra een beleidsadviseur/projectleider een subsidiekans ziet, dient hij het kader te doorlopen alvorens over te gaan tot definitieve aanvraag. Uiteraard is dit afwegingskader dynamisch van aard en op een later tijdstip met voorschrijdend inzicht bij te sturen.

Het afwegingskader geeft inzicht en maakt de opsteller bewust van de kansen en de risico's van een subsidiebijdrage. Het afwegingskader dient de balans aan te geven tussen de hoogte van de subsidie enerzijds en de organisatie-inzet en verwachte projectactiviteiten en –resultaten anderzijds. Indien er sprake is van een positieve balans dan kan daadwerkelijk energie wordt gestoken in het opstellen en indienen van een subsidieaanvraag. (NB. bij aanmerkelijke risico's is het DT en/of B&W verantwoordelijk voor het besluit tot wel/niet overgaan tot aanvragen.)

Het afwegingskader dient voorafgaand aan een subsidieaanvraag te worden opgesteld. Het afdelingshoofd dient in overleg met de beleidsadviseur/projectleider te bepalen of het meerwaarde heeft om een subsidieaanvraag op te stellen. Bij bedragen boven de € 250.000 dient het MT daarover mee te beslissen. Bij een positief besluit over het opstellen en aanvragen van de subsidie dient met de volgende mandatering in acht te worden genomen:

- subsidieaanvraag tot € 250.000,-- en geen Europese subsidie -> afdelingshoofd bevoegd tot ondertekening aanvraag.
- subsidieaanvraag vanaf € 250.000,-- tot € 500.000,-- en geen Europese subsidie: -> hoofdafdelingsmanager bevoegd tot ondertekening aanvraag .
- Subsidieaanvraag vanaf € 500.000,-- en/of Europese subsidie -> B&W bevoegd tot ondertekening aanvraag.

V. Organisatorische consequenties

De implementatie van dit beleidskader binnen de ambtelijke organisatie heeft de volgende organisatorische consequenties:

*Voorstel 2: invoeren
afwegingskader*

- A. Binnen de organisatie wordt momenteel geen standaard werkwijze gehanteerd voor een interne controle op de interne beheersing van een verworven subsidie. Er zijn geen vaste afspraken gemaakt over de wijze waarop een controller (p&c medewerker) bij de subsidieaanvraag en de inrichting van de projectorganisatie betrokken wordt. Het heeft de voorkeur om een standaard AO/IC te formuleren die gebruikt kan worden bij projecten die met subsidies worden gefinancierd.

Binnen stadzaken wordt gestart om het subsidiebureau een rol te geven bij de verantwoording van extern verworven subsidies. Binnen het subsidiebureau wordt ruimte gecreëerd om deze nieuwe taak vorm te geven. Binnen de andere hoofdafdelingen ligt het voor de hand om de bestaande bedrijfsbureaus hierin een rol te geven. De afweging daarvoor ligt bij de hoofdafdelingen zelf. Op termijn zou de keuze gemaakt kunnen worden om het subsidiebureau van Stadszaken ook gemeentebreed te laten functioneren. Wanneer deze keuze gemaakt wordt dan dient er rekening mee gehouden te worden dat het subsidiebureau extra formatie nodig heeft om deze rol te kunnen waarmaken.

*Subsidiescan – onderdeel
P&C cyclus*

- B. In de afgelopen maanden is als onderdeel van de uitvoering van de nota ‘Doorontwikkeling subsidieverwerving’ een subsidiescan uitgevoerd op basis van de programmabegroting 2012. Op basis van de programmabegroting is gescand welke provinciale, nationale en Europese subsidieregelingen voor Haarlem interessant zouden kunnen zijn.

Het voorstel is om een subsidiescan op te nemen in de P&C cyclus door hem standaard te laten uitvoeren wanneer het coalitieakkoord is opgesteld (1 keer in de 4 jaar). Vervolgens dient ook de subsidieverwerving geïntegreerd te worden binnen de P&C-cyclus door een paragraaf in de programmabegroting op te nemen. Hiermee verkrijgt subsidieverwerving via de P&C-cyclus (programmabegroting) een meer sturend karakter.

*Voorstel 3: positionering
kennispunt binnen
hoofdafdeling stadzaken
(waarin kennisdeling over
subsidieverwerving wordt
geïntegreerd)*

- C. De introductie van de ketenaanpak subsidieverwerving impliceert een andere invulling van de functie subsidieverwerving binnen de hoofdafdeling Stadszaken. De verantwoordelijkheid voor het opstarten van een subsidietraject ligt binnen deze ketenaanpak nu primair bij de projectleider/beleidsadviseur. Aanvullend hierop wordt binnen de Stadszaken een kennispunt belegd. Het accent van dit kennispunt zal komen te liggen op het gemeentebreed verspreiden van kennis door advies, scholing en onderzoek.

Stimulering en enthousiasmering

Het kennispunt gaat daarmee ook fungeren als een kenniscentrum voor subsidieverwerving. Op deze wijze wordt een beroep gedaan op het lerend vermogen van de organisatie door enthousiasmering en stimulering.

In de voorgestelde ketenaanpak zijn de projectleiders/beleidsadviseurs verantwoordelijk om de taken behorende bij het gehele subsidietraject uit te voeren. Hierdoor kan het kennispunt zijn activiteiten concentreren op ontwikkeling en daarmee ondersteunend zijn voor de beleidsadviseurs/projectleiders. Het voordeel is niet alleen dat meer projectleiders/beleidsadviseurs bereikt kunnen worden, maar dat ook kennisoverdracht t.a.v. subsidieverwerving geïntensiveerd kan worden.

Het kennispunt zal een actieve, stimulerende rol hebben bij subsidieverwerving, door middel van:

- het organiseren van thematische workshops
- het organiseren van voorlichtingbijeenkomsten over subsidieverwerving
- het opzetten van opleidingstrajecten (in samenwerking met Haarlemse school)
- het nader onderzoeken van interne/externe samenwerkingsmogelijkheden
- het opzetten en uitbouwen van deskundigheden netwerken op het gebied van subsidieverwerving
- het onderzoeken van alternatieve financieringsarrangementen.

Het kennispunt krijgt de verantwoordelijkheid om jaarlijks een programma op te stellen waarin is opgenomen welke acties op de terreinen van advies, scholing en onderzoek worden opgepakt.

Voorstel 4:
verruimen van initiatievenbudget voor subsidieverwerving

- D. Momenteel wordt binnen de Concernstaf een voorstel rondom het verruimen van het initiatievenbudget voorbereid. Er wordt onderzocht op welke wijze een deelbudget voor subsidieverwerving in dit voorstel kan worden opgenomen. Met dit budget kunnen (complexe) subsidieaanvragen geïnitieerd worden en scholing en andere subsidiekennis worden gestimuleerd.
- E. In samenwerking met de Haarlemse School wordt een cursus subsidieverwerving standaard opgenomen in het opleidingsprogramma om de kennis over het subsidieverwervingsproces te verbreden en te verdiepen binnen de organisatie.

- VI. Succesvolle subsidieverwerving gaat verder dan alleen de interne organisatie hierop in te richten.** Subsidieverwerving begint bij het bepalen voor welke ambities en prioriteiten subsidies of andere externe financiering moet worden verworven. Een volgende stap is het inzicht in subsidiemogelijkheden binnen de gemeentelijke organisatie enerzijds en het bekendmaken van potentiële subsidieprojecten bij subsidiënten

Aansluiten bij Haarlemse ambities

anderzijds. Afhankelijk van de prioriteit van het potentiële subsidieproject (wel/niet geprioriteerd) stelt de gemeente Haarlem zich actief tot passief op bij deze ‘lobby’.

Kansen op subsidies kunnen optimaal worden benut:

- het richten op geprioriteerde projecten: niet zoveel mogelijk projecten ‘bedenken’, maar subsidies verwerven voor projecten die ‘aansluiten’ bij Haarlemse prioriteiten (uitgangspunt is de eigen Haarlemse agenda);
- een gestructureerde gemeentebrede aanpak waarbij het bestuurlijke alsook het ambtelijke apparaat gezamenlijk optrekken voor deze prioriteiten;
- capaciteit vrij te maken om voor deze projecten subsidiebijdragen te acquireren en te beheren (uit bestaande formatie).

Een georganiseerde subsidieverwerving heeft – naast de financiële voordelen – een groot aantal positieve neveneffecten. Het verwerven van externe financiering heeft een maatschappelijk effect naar de burgers en organisaties van Haarlem, en het zet Haarlem ook regionaal, landelijk en Europees op de kaart. Het gaat dan niet zozeer om de financiële opbrengst, maar meer om het (imago)versterkend effect dat door de subsidie verkregen wordt.

Samenstellen regionale/nationale /Europese agenda

VII. Public Affairs-Lobby-Subsidieverwerving

Het algemene beeld is dat Haarlem meer reactief dan proactief handelt en dat de acquisitie van subsidies veelal verkokerd en ad hoc, decentraal is en op basis van persoonlijke netwerken plaatsvindt. Hierdoor is een versnipperd beeld van Haarlem ontstaan van wat de ambities van Haarlem zijn bij o.a. de subsidieverstrekkingen.

Een lobby is een systematische, strategische aanpak en georganiseerd streven van een of meer actoren om (politieke) besluitvorming te beïnvloeden. Een van de kernopdrachten is het opstellen van een strategische lobbyagenda voor de gemeente Haarlem. Dit past binnen de nieuwe manier van werken. Hiertoe hebben we strategische partnerschappen en coalitievorming nodig. Middels een lobbyagenda wordt structuur gegeven aan de manier waarop de gemeente Haarlem met haar omgeving omgaat. Het gaat hierbij om stedelijke, regionale, nationale en internationale partnerschappen. Onderdeel van deze strategische agenda is de agenda voor lobby en subsidieverwerving.

Voor de gemeente Haarlem zijn diverse (lobby)netwerken relevant: zowel in MRA, G32, provinciaal als landelijk verband en zowel op bestuurlijk, ambtelijk beslissend als ambtelijk uitvoerend verband, zowel bilateraal als multilateraal en zowel informeel als formeel. Belangrijk is, dat de deelnemer aan deze lobbynetwerken uitdrukkelijk zijn belast met de verkondigen van de Haarlemse ambities. Door hun externe contacten kan Haarlem die financieringskansen optimaal benutten.

Binnen de organisatie zijn inmiddels de eerste initiatieven ontplooid om meer samenhang te krijgen en daarmee een eenduidig beeld neer te zetten van de Haarlems ambities. Er wordt gewerkt aan een regionale, nationale en Europese agenda om te bezien op welk niveau welke Haarlemse ambities gerealiseerd kunnen worden in de komende jaren. Dit onderdeel wordt momenteel binnen de organisatie nader uitgewerkt.

Voorstellen

VIII. Voorstellen

In dit beleidskader subsidieverwerving staan een aantal voorstellen opgenomen om het interne proces rondom subsidieverwerving te verbeteren. Het doorvoeren van deze verbeterpunten heeft tot resultaat dat de organisatie op een effectieve manier externe financiering kan verwerven (op basis van een aantal afwegingen) en dat er optimalisatie ontstaat van het beheer en de verantwoording van verworven subsidiegelden.

Het advies is om de volgende voorstellen binnen de organisatie in te voeren:

1. ketenaanpak subsidieverwerving gemeentebreed in te zetten
2. het afwegingskader gemeentebreed geldend te laten zijn
3. instellen van een kennispunt subsidieverwerving binnen de hoofdafdeling Stadszaken
4. verruimen van het initiatievenbudget met een deelbudget subsidieverwerving
5. het toevoegen van de cursus subsidieverwerving aan het programma van de Haarlemse School (ten laste van het centraal budget van de Haarlemse School)
6. het implementatieplan uitvoeren om bovenstaande voorstellen te realiseren.

IX. Bijlage afwegingskader, ketenaanpak subsidieverwerving

MET DANK AAN:

De pilot subsidieverwerving is uitgevoerd binnen de hoofdafdeling Stadszaken. Binnen Stadszaken is een pilotgroep gevormd die input heeft geleverd voor dit beleidskader.

De volgende personen hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit beleidskader subsidieverwerving:

Mirjam Boxhorn (JOS)
Hans Bueno de Mesquita (Milieu)
Wieke van den Dool (Bedrijfsbureau)
Ivo Evers (Concernstaf)
Margot Haasdonk (Cultuur&Economie)
Jorie Helmink (M&S)
Majella Korthouwer (WWGZ)
Ton van Schie (Ruimtelijk beleid)
Peter Schildwacht (M&S)
Marijke Schouten (JOS)
Roland Schreuder (Vastgoed)

Begeleiding van de pilot en pilotgroep was in handen van:

Annemiek Visser (Stadszaken)
Catherine Konijnenbelt (Concernstaf)
Udo van Unen (extern, adviesbureau Subpoort)

Haarlem

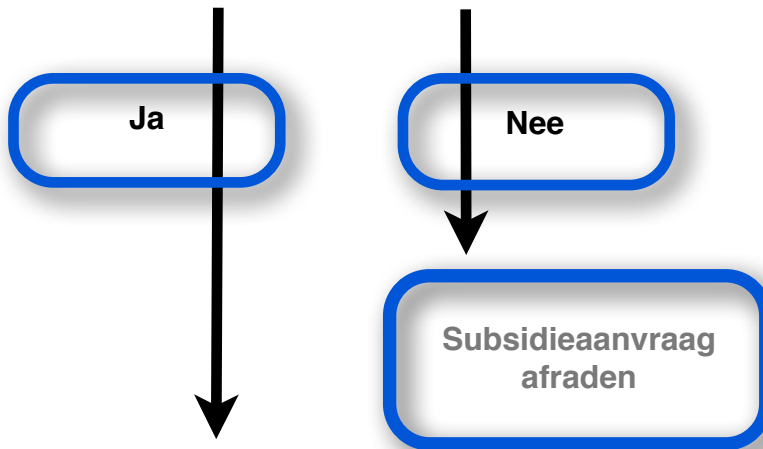

Adviseurs in subsidie- en projectmanagement

www.subpoort.com

info@subpoort.com

1. Draagt project bij aan prioriteiten van Haarlem?

2. Is er voldoende inhoudelijke aansluiting?

- Sluiten de voorwaarden, die de subsidieregeling stelt aan inhoud/resultaat, aan bij het project?
- Wat is het resultaat van het inhoudelijk overleg over project(idee) met de andere afdelingen en met eventuele externe partijen?
- Wordt Haarlem (bijv. door deadlines van subsidieaanvragen) gedwongen tot een snelle(re) besluitvorming?
- Is de kans groter dan 75% dat de subsidie wordt toegekend? Is er eventueel zicht op overige subsidies?

3. Welke financiële consequenties heeft project?

- Wat is de omvang van de totale projectbegroting? Wat is totale omvang van de subsidiebijdrage(n)?
- Is er sprake van een verplichte eigen cofinanciering? Hoe hoog is de eigen cofinanciering? Is de cofinanciering vastgelegd? Dragen externe projectpartners ook financieel bij aan het project? Hoe wordt de cofinanciering door partners vastgelegd en op welke wijze?
- Wat is resultaat van het overleg met M&S en controller over de financiële voorwaarde van de subsidieregeling?
- Voldoet het financieel beheer/administratie aan de vereiste van de subsidieregeling? Is er extra capaciteit nodig om de administratieve verplichting van de subsidieregeling na te komen?
- Welke rapportageverplichtingen dienen geleverd te worden? Kunnen deze rapportages uitgevoerd worden binnen de huidige formatie?

4. Heeft het project juridische gevolgen?

- Welke (Europese) wet- en regelgeving is eventueel van toepassing op de aanvraag?
- Zijn de aanbestedingsregels inzichtelijk en na te leven?
- Is er overleg geweest met juridische zaken over de subsidieaanvraag?

5. Welke neveneffecten heeft subsidie?

- Welke neveneffecten kunnen van toepassing zijn?
- Vergaart Haarlem nieuwe kennis? Doet Haarlem nieuwe contacten op?
- Publiciteit: is er sprake van lokale, regionale, landelijke publiciteit met imagoversterkende werking?

Eindoordeel: aan de hand van de beantwoording van bovenstaande vragen, in dit eindoordeel beschrijven of er sprake is van een positieve balans tussen de subsidie enerzijds en de organisatie-inzet en de projectactiviteiten en -resultaten anderzijds.

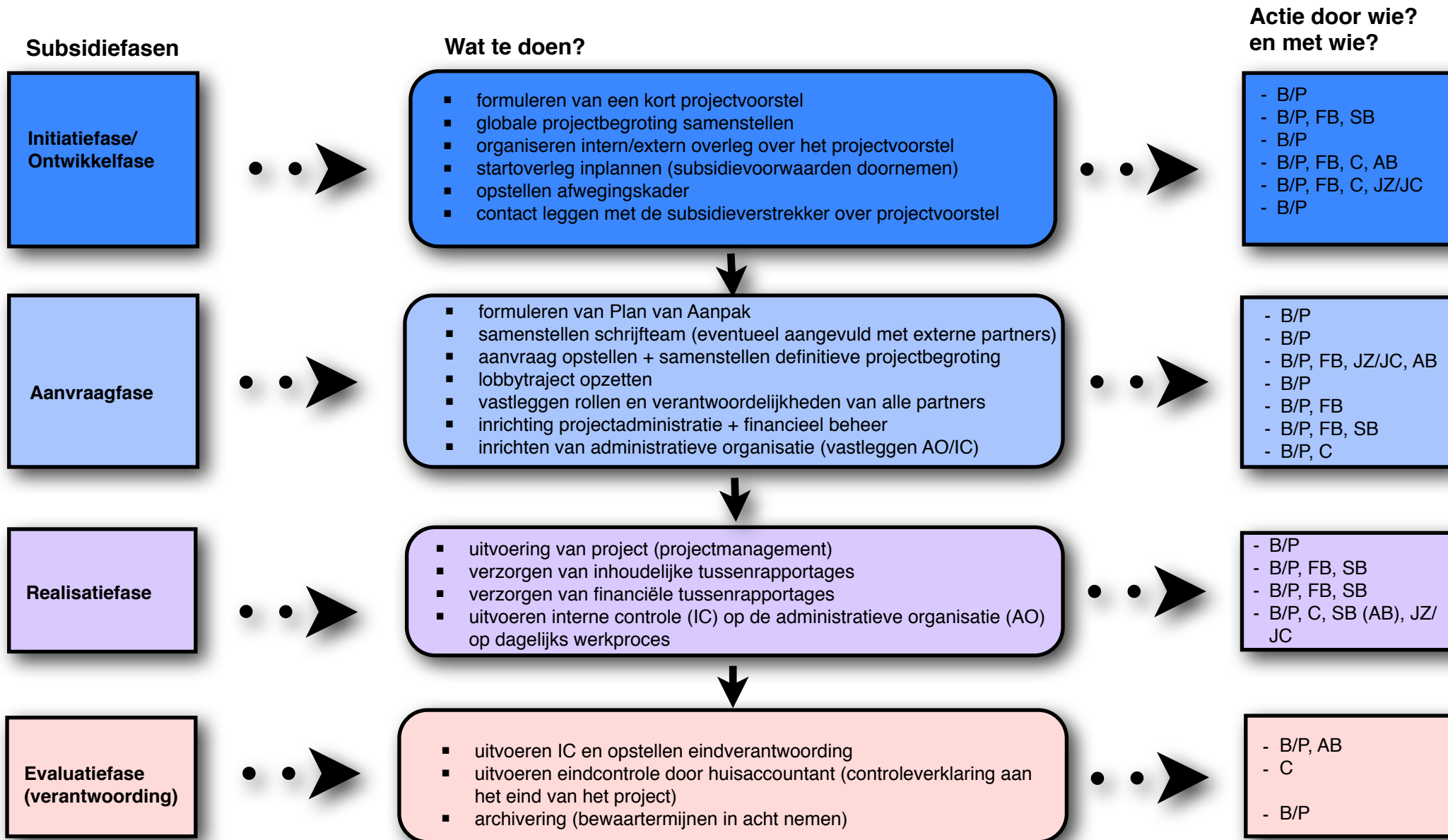
AFWEGINGSKADER SUBSIDIEVERWERVING

Invulformulier behorende bij afwegingskader subsidievererving

Invulformulier	
Inhoudelijke aansluiting	
<ul style="list-style-type: none"> Bij welke Haarlemse beleidsprioriteiten of ambities sluit het projectidee aan?	Benoem kort de prioriteiten/ambities 1. .... 2. .... 3. ....
<ul style="list-style-type: none"> In hoeverre sluiten de subsidievoorwaarden aan bij het projectidee?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Welk resultaat heeft het overleg met M&S, Controller (en JZ) over het projectidee opgeleverd?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Wat heeft het overleg met de subsidieverstrekker over het projectidee opgeleverd?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Hoe groot is de kans dat de subsidie wordt toegekend (> 75%) ?	Geef korte toelichting
Financiële consequenties	
<ul style="list-style-type: none"> Geef de omvang weer van de totale projectbegroting?	
<ul style="list-style-type: none"> Geef omvang weer van de totale subsidie(s)?	
<ul style="list-style-type: none"> Is er sprake van een verplichte eigen cofinanciering	Ja
	Nee
<ul style="list-style-type: none"> Wat is de hoogte van de cofinanciering?	
<ul style="list-style-type: none"> Is de cofinanciering vastgelegd?	Ja, geef aan op welke wijze
	Nee, geef aan waarom dit niet heeft plaatsgevonden
<ul style="list-style-type: none"> Wat is het resultaat van het overleg met M&S en controller over de financiële voorwaarden van de subsidieregeling?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Is er extra capaciteit nodig om de administratieve verplichtingen van de subsidieregeling na te komen?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> Voldoet de financiële administratie aan de voorwaarden van de subsidieregeling?	

AFWEGINGSKADER SUBSIDIEVERWERVING

Invulformulier	
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnen de rapportageverplichtingen uitgevoerd worden binnen de huidige formatie?	
Juridische consequenties	
<ul style="list-style-type: none"> • Welke (Europese) wet- en regelgeving is eventueel van toepassing op de aanvraag? (Bijvoorbeeld staatssteun)	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Zijn de aanbestedingsregels inzichtelijk en na te leven?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Wat is het resultaat van het overleg met JZ?	Geef korte toelichting
Neveneffecten	
<ul style="list-style-type: none"> • Welke neveneffecten kunnen van toepassingen zijn op de uitvoering van dit projectidee?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Vergaart Haarlem nieuwe kennis en/ of nieuwe contacten op door dit projectidee?	Geef korte toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Publiciteit: is er sprake van lokale, regionale, landelijke publiciteit met imagoversterkende werking	Geef korte toelichting
Eindoordeel	Beschrijf in het kort - op basis van bovenstaande antwoorden - of er sprake is van een positieve balans tussen de subsidie enerzijds en de organisatie-inzet en de projectactiviteiten en projectresultaten anderzijds:

Deze ketenaanpak laat zien dat de beleidsadviseur/projectleider verantwoordelijk is voor het gehele subsidietraject

B/P = beleidsadviseur/projectleider

C = controller

SB = beleidsadviseur Subsidiebureau (Stadszaken)

FB = medewerker financieel beheer

AB = adviseur bedrijfsvoering

JZ/JC = adviseur juridische zaken / juridisch control

Bijlage 1
Formats Subsidieonderzoek
Gemeente Haarlem

November 2011

INHOUDSOPGAVE

A+O fonds gemeenten.....	2
ANWB Fonds	3
BRIM Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten	5
DAPHNE III, bestrijding en preventie van geweld	7
EEE-F; Europees Energie-Efficiency Fonds.....	9
ELENA European Local Energy Assistance Facility.....	10
ESF Europees Sociaal Fonds 2007-2013	11
Europa voor de burger 2007-2013	13
Europees Integratiefonds	15
HIRB Herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerrein	17
Infrastructuurfonds.....	18
Interreg IVB North Sea Region 2007-2013.....	20
Interreg IVB North West Europe 2007-2013.....	22
Jantje Beton.....	24
JESSICA Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas.....	25
Jeugd in Actie 2007-2013.....	26
Johan Cruyff Foundation	28
KP7 Zevende Kaderprogramma	29
Life Long Learning 2007-2013.....	31
LIFE+ Financieringsinstrument voor het milieu 2007-2013	34
Mondriaan Stichting.....	36
Nationaal Groenfonds.....	38
Operationeel Programma EFRO West-Nederland 'Kansen voor West' 2007-2013	39
Oranje Fonds	41
Pekoenja.....	43
Prins Bernhard Cultuurfonds	44
PROGRESS Communautair Programma voor Werkgelegenheid en Solidariteit 2007-2013.....	45
Regeling Innovatiearrangement	47
SKOR Stichting Kunst en openbare Ruimte	49
Start Foundation	50
Subsidie openbare verlichting Noord-Holland	51
SWS; Stichting Waarborgfonds Sport	52
Uitvoeringsregeling multifunctionele accommodaties Noord-Holland	53

A+O fonds gemeenten

Korte omschrijving

Met dit fonds bevorderen en ondersteunen de sociale partners vernieuwende activiteiten in de sector gemeenten op het gebied van arbeidsmarkt en HRM-beleid. De activiteiten zijn erop gericht organisaties en personen in de sector optimaal te laten functioneren.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

De thema's van de huidige beleidsperiode zijn:

- Gemeentelijke arbeidsmarkt;
- Het nieuwe werken;
- Gezond en duurzaam werken;
- Ontwikkeling en mobiliteit;
- Medezeggenschap.

Specificaties

Het A&O fonds gemeenten kent in de beleidsperiode 2011-2013 zes stimuleringsregelingen met allen eigen specificaties:

- Innovatieve en vernieuwende projecten
- Regeling Trainees, werkervaring en stages
- Regeling Preventiemaatregelen en aanpak verzuim
- Meer weten met uw netwerk
- Impulsregeling
- Duizendstappenregeling

De subsidieaanvragen worden in volgorde van binnenkomst behandeld. Subsidies worden toegekend zolang er middelen beschikbaar zijn

Subsidieaanvrager(s)

Gemeentelijke overheidswerkgevers en/of gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Bij een samenwerkingsproject van meerdere gemeenten treedt één gemeente op als penvoerder.

Wanneer aanvragen?

De beleidsperiode 2011-2013 is voor de subsidie aanvragen opgeknipt in twee tranches. De eerste tranche loopt tot 1 juli 2012.

Budget

Onbekend

Gebied

Nederland

Contactgegevens subsidieverstrekker

A&O fonds Gemeenten
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
Tel: 070 – 373 83 18
Internet: www.aeno.nl
E-mail: subsidies@aeno.nl

ANWB Fonds

Korte omschrijving

Het ANWB Fonds ondersteunt projecten en initiatieven die iets betekenen voor mobiele en recreërende mensen.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Het fonds steunt activiteiten die het toerisme en de recreatie in Nederland bevorderen.

Voorbeeldprojecten:

- De aanleg van een wandel of fietspad;
- Het plaatsen van zitbanken langs fietsroutes;
- Informatiepaneel bij een stadspark;
- Ondersteuning van (kleine) musea;
- Informatievoorziening op (gerestaureerde) monumentale panden;
- Educatieve projecten voor kinderen op het gebied van natuur en landschap.

Specificaties

- Donaties kunnen een financiële bijdrage zijn of een bijdrage in natura. Denk bijvoorbeeld aan bewegwijzering of een informatiepaneel;
- Bij het toekennen van een donatie kijkt het ANWB Fonds naar een goede landelijke spreiding van de projecten;
- De bijdragen hebben een eenmalig karakter en mogen niet gebruikt worden voor exploitatietekorten, salariskosten en kosten verbonden aan de normale activiteiten van een organisatie;
- De donatie is één jaar geldig binnen de gestelde termijn;
- Het fonds moet gemeld worden als subsidieverstrekker.

De voornaamste criteria die het ANWB Fonds toepast bij de toekennen van de subsidies zijn dat het project:

- Een toeristisch of recreatief karakter heeft of betrekking op verkeer en vervoer;
- Een bovenlokale uitstraling heeft;
- In Nederland wordt gerealiseerd;
- Geen commercieel karakter en geen uitgesproken politieke of religieuze doelstelling heeft.

Subsidieaanvrager(s)

Organisaties die zich op non-profit basis inzetten voor bovengenoemde activiteiten.

Wanneer aanvragen?

Stichting ANWB Fonds is opgericht op 01-03-2003 en heeft een onbepaalde looptijd. Er wordt ongeveer 14 keer per jaar een besluit genomen over de aanvragen.

Budget

Jaarlijks is 300.000 tot 600.000 euro beschikbaar. De bijdrage voor een project varieert van ongeveer 500 tot 20.000 euro.

Gebied

Nederland

vervolg ANWB Fonds

Contactgegevens subsidieverstrekker

Stichting ANWB Fonds
Postbus 93200
2509 BA Den Haag
Tel: 088 – 269 64 85
E-mail: anwbfonds@anwb.nl
Internet www.anwb.nl

Een aanvraagformulier kan gevonden worden op de website. Er moeten dan wel eerst (als voorselectie) een aantal vragen beantwoord worden.

BRIM Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten

Korte omschrijving

De doelstelling van dit besluit is het in standhouden van Nederlandse monumenten. Eigenaren van monumenten komen in aanmerking voor subsidie voor instandhoudingswerkzaamheden. Bij een aanvraag moet een periodiek instandhoudingsplan voor 6 jaar worden ingediend.

Inhoudelijke kenmerken/projectvoorbeelden

Subsidiabel zijn de kosten van werkzaamheden, maatregelen en voorzieningen ten behoeve van de instandhouding van beschermde monumenten of zelfstandige onderdelen, met dien verstande:

- Kosten voor werkzaamheden gericht op het voorkomen van verval of het voorkomen van vervolgschade subsidiabel zijn;
- Kosten voor werkzaamheden gericht op vervanging van materialen die hun functie niet meer kunnen vervullen subsidiabel zijn;
- Kosten voor werkzaamheden gericht op reconstructie niet subsidiabel zijn, tenzij deze in uitzonderlijke gevallen naar het oordeel van de minister ter versterking van de monumentale waarden gewenst zijn;
- Kosten voor werkzaamheden die voortvloeien uit veranderd gebruik, alsmede kosten voor werkzaamheden die zijn gericht op comfortverbetering of verfraaiing niet subsidiabel zijn.

Specificaties

De subsidie bedraagt per aanvraag 25% van de subsidiabele kosten bij woonhuizen van aangewezen organisaties voor monumentenbehoud, 65% van de subsidiabele kosten bij kerkgebouwen en 60% van de subsidiabele kosten bij overige typen monumenten. Voor provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen bedraagt de subsidie altijd 30% van de subsidiabele kosten.

Subsidieaanvrager(s)

Eigenaren van monumenten, aangewezen organisaties voor monumentenbehoud, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen.
Personen of organisaties die alleen huurder of alleen economisch eigenaar zijn kunnen geen aanvraag indienen.

Wanneer aanvragen?

Vanaf 15 januari 2012 kunnen nieuwe aanvragen worden ingediend. Let wel, in 2011 werd het budget voor dat jaar op de dag van openstelling al overvraagd.

Budget

Budget voor 2012 is € 51 miljoen.

Gebied

Nederland

vervolg BRIM Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten

Contactgegevens subsidieverstreker

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
Tel: 033 – 421 74 56
E-mail: info@cultureelerfgoed.nl

DAPHNE III, bestrijding en preventie van geweld

Korte omschrijving

Het doel van DAPHNE III is het bijdragen aan de bescherming van kinderen, jongeren en vrouwen tegen alle vormen van geweld, en het bereiken van een hoog niveau van gezondheidsbescherming, welzijn en sociale samenhang. Het programma wil slachtoffers en risicogroepen beschermen en steunen door met name preventieve maatregelen te financieren.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

De Europese Commissie stelt jaarlijks werkprogramma's vast met daarin de doelstellingen, voorwaarden, bijdrage en het subsidieplafond voor dat jaar.

Subsidie is mogelijk voor transnationale acties zoals:

- Ontwikkeling en toepassing van behandelingsprogramma's voor slachtoffers en daders;
- Bewustmakingsacties: het ontwikkelen van voorlichtingsacties, het ontwikkelen van informatiebronnen en het organiseren van publiciteitscampagnes;
- Uitwisseling praktijkvoorbeelden in de uitvoering van preventiemaatregelen en slachtofferhulp;
- Onderzoek om de aan geweld gerelateerde verschijnselen te bestuderen;
- Werkzaamheden waarbij de begunstigen (met name kinderen en jongeren) worden betrokken bij de opzet, evaluatie en uitvoering van het project;
- Opleiding en samenstelling van didactisch materiaal met het oog op preventie en een positieve behandeling.

Specificaties

Europese samenwerking met minimaal twee lidstaten is een voorwaarde.

De bijdrage is afhankelijk van de projectduur. Voor projecten tot 12 maanden ligt de bijdrage tussen 75.000 tot 300.000 euro. De bijdrage voor projecten tot 24 maanden varieert van 150.000 tot 600.000 euro. De bijdrage is maximaal 80% van de totale subsidiabele projectkosten.

Subsidieaanvrager(s)

Particuliere of openbare organisaties en instellingen die actief zijn op het gebied van de preventie en bestrijding van geweld ten aanzien van kinderen, jongeren en vrouwen.

Wanneer aanvragen?

De laatste openstelling sloot op 16-12-2010, jaarlijks gaan een of twee oproepen open.

Oproepen zijn te vinden op:

http://ec.europa.eu/justice_home/funding/daphne3/funding_daphne3_en.htm

Budget

116,85 miljoen euro in de periode 2007-2013.

Gebied

Europese Unie

vervolg DAPHNE III, bestrijding en preventie van geweld

Contactgegevens subsidieverstrekker

Aanvragen moeten worden ingediend bij:
European Commission
DG Justice, Freedom and Security Unit
JLS/C/4
Office LX 46 00/151
B-1049 Brussel
België

EEE-F; Europees Energie-Efficiency Fonds

Korte omschrijving

Het doel van dit fonds is de stimulering van duurzame energie op lokaal en regionaal niveau.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Het fonds zal investeren in projecten gericht op energiebesparing, energie efficiëntie en hernieuwbare energie, met name in stedelijke gebieden. Onder meer de volgende maatregelen kunnen worden bekostigd:

- De renovatie van publieke en private gebouwen ter verbetering van de energie-efficiëntie of de omschakeling naar hernieuwbare energie;
- De bouw van op duurzaamheid gebaseerde warmtekrachtinstallaties met distributienetwerken, en de integratie daarvan op het elektriciteitsnet;
- Oplossingen voor schoon stedelijk openbaar vervoer, in het bijzonder elektrische en waterstofvoertuigen;
- Lokale infrastructuur, inclusief efficiënte straatverlichting, opslag van elektriciteit, slimme meters en slimme netwerken.

Voorwaarde is dat de projecten economisch en financieel levensvatbaar zijn, waardoor de investeringsbijdrage in de vorm van een lening of garantie uit het risico-kapitaalfonds op enig moment kan worden terugbetaald.

Specificaties

Het EEE-F verleent steun in de vorm van leningen, garanties en participaties, gericht op projecten die minimaal 20% energiebesparing of CO2-reductie opleveren. Projecten tussen de 10 en 50 miljoen euro met een gemiddelde van 15 miljoen euro hebben de voorkeur. De voorbereidingskosten worden voor 90% gefinancierd en mogen maximaal 5% van de totale investeringskosten bedragen.

Subsidieaanvrager(s)

Lokale en regionale autoriteiten.

Wanneer aanvragen?

Tot 31 maart 2014 kunnen aanvragen worden ingediend door contact op te nemen met de *Investment Manager* van het fonds. De contactgegevens staan op de EEE-F website.

Budget

Het fonds is van start gegaan met een budget van € 265 miljoen.

Gebied

Europa

Contactgegevens subsidieverstreker

Meer informatie over het fonds is te vinden op <http://www.eeef.eu/>

ELENA European Local Energy Assistance Facility

Korte omschrijving

Het doel van deze Europese faciliteit is het ondersteunen van steden en regionale overheden bij investeringen in herbruikbare energie en energie-efficiency initiatieven. ELENA is een initiatief van de Europese Investerings Bank (EIB) en de Europese Commissie, gefinancierd vanuit het programma Intelligente Energie Europa.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Er is subsidie beschikbaar voor kosten die samenhangen met technische assistentie bij het voorbereiden van grote duurzame investeringsprogramma's, die tevens in aanmerking kunnen komen voor financiering door de EIB. De subsidie bedraagt maximaal 90% van de subsidiabele kosten. In 2010 heeft Stadsverwarming Purmerend B.V. 1.8 miljoen euro subsidie gekregen voor het programma Stadsverwarming 2.0, een grootschalige energietransitie, namelijk de overstap van grijze restwarmte naar groene, hernieuwbare warmte voor 60.000 inwoners van Purmerend.

Specificaties

- De subsidie bedraagt maximaal 90% van de subsidiabele kosten;
- ELENA investeert enkel in de voorbereiding van investeringsprojecten groter dan 50 miljoen euro en niet in de investering zelf;
- Subsidie is beschikbaar voor technische assistentie. Onder technische assistentie kan bijvoorbeeld worden verstaan: haalbaarheidsonderzoek, marktonderzoek, structurering van programma's, ondernemingsplan, energie audits en kosten verbonden aan de voorbereidingen noodzakelijk voor de deelname aan tenders. Personeelskosten kunnen ook in aanmerking komen voor subsidie;
- Kosten met betrekking tot hardware komen niet in aanmerking voor subsidie;
- Cumulatie met andere EU-subsidies is niet toegestaan.

Subsidieaanvrager(s)

In aanmerking voor een bijdrage komen lokale en regionale overheden of andere (samenwerkingsverbanden van) publieke instellingen.

Wanneer aanvragen?

Doorlopend

Budget

Voor 2011: 19 miljoen euro, voor 2012 nog onbekend.

Gebied

Europa

Contactgegevens subsidieverstrekker

Europese Investeringsbank
http://www.eib.org/products/technical_assistance/elena/index.htm

ESF Europees Sociaal Fonds 2007-2013

Korte omschrijving

Het Europees Sociaal Fonds richt zich op het verbeteren van het regionaal concurrentievermogen en de werkgelegenheid. Met ESF-subsidie moeten nieuwe en betere banen gecreëerd worden en werknemers vaardiger gemaakt worden.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

De focus ligt op 2 thema's:

- 1) Vergroten arbeidsaanbod;
- 2) Vergroten aanpassingsvermogen en investeren in menselijk kapitaal.

Subsidie is beschikbaar voor projecten die vallen binnen de volgende acties:

- Actie A: (extra) toerusten en bemiddeling van werklozen met een achterstand naar de arbeidsmarkt. Het gaat dan om niet-uitkeringsgerechtigden, arbeidsbelemmerden, gedeeltelijk-arbeidsgeschikten met een aanvullende WWB-uitkering (Wet Werk en Bijstand) en 55-plussers met een WWB-uitkering;
- Actie B: reïntegratie van gedetineerden van 15 jaar of ouder die in de (voor)laatste fase van hun detentie zitten en/of jongeren die op civielrechtelijke basis in jeugdinrichtingen zitten. Projecten moeten bijdragen aan het verwerven van een startkwalificatie of anderszins voorbereiden op het verkrijgen van een functie op de reguliere arbeidsmarkt;
- Actie C: leerlingen in het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs voorbereiden op of begeleiden naar een functie op de reguliere of de beschermde arbeidsmarkt, of begeleiden naar een vervolgopleiding op MBO-1 niveau of naar het Beroepsbegeleidend onderwijs;
- Actie D: het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van laaggeschoolde werkenden of werkenden zonder startkwalificatie;
- Actie E: sociale innovatie. Het verhogen van de arbeidsproductiviteit door middel van het innoveren van werkwijzen, werkprocessen en arbeidsverhoudingen en het maximaal benutten van competenties, gericht op het verbeteren van de bedrijfsprestaties en ontplooiing van talent.

Specificaties

- Eén van de voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen is samenwerking tussen CWI en gemeenten (voor de doelgroep niet-uitkeringsgerechtigden) dan wel tussen UWV en gemeenten (voor de doelgroep gedeeltelijk arbeidsgeschikten). De partijen mogen wel zelf bepalen wie van de hen de aanvraag indient.
- Voor de acties A t/m D bedraagt de subsidie maximaal 40% van de projectkosten tot het in de beschikking vermelde maximumbedrag.
- Projecten binnen Actie A mogen maximaal één jaar duren. De totale kosten van een project moeten minimaal 250.000 euro bedragen. Voor de verdeling van de subsidiemiddelen over de projecten zal met betrekking tot de niet-uitkeringsgerechtigden en de 55-plussers een zogenaamd tendersysteem met betrekking tot de plaatsing in rangorde worden gehanteerd.
- Bij actie D geldt dat in sectoren waarin tot 50% van de werknemers vrouw is en waarbij het percentage vrouwen dat het project afrondt lager is dan het streefpercentage, de bijdrage evenredig wordt verlaagd tot een maximum van vijfprocentpunten.
- Binnen Actie C kunnen de werkelijke kosten van docenten en begeleiders gedeclareerd worden.
- Binnen Actie E is 75% van de subsidiabele kosten beschikbaar.

Cumulatie met andere structuurfondsen of communautaire initiatieven is niet toegestaan.

ESF Europees Sociaal Fonds 2007-2013

Subsidieaanvrager(s)

- Actie A: gemeenten, het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen;
- Actie B: de minister van Justitie en/of de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- Actie C: scholen voor praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs (VSO);
- Actie D: Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen die door de minister zijn erkend op basis van de Tijdelijke Regeling Erkenning O&O-fondsen als Subsidieaanvrager ESF2 2007-2013;
- Actie E: werkgevers.
- Actie J: 30 coördinerende gemeenten (Actie Jeugd 1) en door de minister van SZW erkende Opleidings- en Ontwikkelingsfondsen (Actie Jeugd 2).

Wanneer aanvragen?

Aanvragen moeten worden ingediend gedurende verschillende openstellingstijdvakken. Op de website van het Agentschap SZW worden ze bekend gemaakt.

Budget

Eind 2011 zullen weer openstellingen met bijbehorende budgetten bekend gemaakt worden. Er is een wijziging van de Subsidieregeling ESF 2007-2013 (ESF) gepubliceerd. De regeling kent een systeem waarbij jaarlijks op een vast moment een aanvraagtijdvak van vier weken wordt geopend voor verschillende programmaonderdelen. Het beschikbare budget voor Actie A en voor Actie D is echter grotendeels uitgeput. Daarom zijn de reguliere aanvraagtijdvakken voor Actie A (oktober 2011, 2012 en 2013) en voor Actie D (februari 2012 en 2013) geschrapt. Op basis van te ontvangen einddeclaraties eind 2011 zal worden vastgesteld hoeveel ESF-middelen nog resteren, waarna besluitvorming volgt over de aanwending hiervan.

Gebied

Nederland.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Alle informatie is te vinden op : www.agentschapszw.nl

Europa voor de burger 2007-2013

Korte omschrijving

Doel van het programma is het bevorderen van een actief Europees burgerschap. Subsidie is beschikbaar voor activiteiten die de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties bij het proces van Europese integratie bevorderen.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Er zijn vier algemene doelstellingen:

- Burgers de kans geven om samen te werken en deel te nemen aan de opbouw van een verenigd Europa;
- Het ontwikkelen van een besef van een Europese identiteit, gebaseerd op gemeenschappelijke waarden, geschiedenis en cultuur;
- Burgers een gevoel van verantwoordelijkheid voor de Europese Unie bijbrengen;
- De verdraagzaamheid en het wederzijds begrip tussen de Europese burgers vergroten, waarbij de culturele verscheidenheid wordt gerespecteerd en de interculturele dialoog wordt bevorderd.

Het programma wil deze doelstellingen bereiken door de volgende acties te ondersteunen:

Actie 1 Actieve burgers voor Europa

- Stedenbanden- of vriendschappen (zogenoemde jumelages), inclusief ontmoetingen en conferenties van en voor Europese burgers;
- Conferenties en workshops over Europese thema's (zogenoemde thematische netwerken);
- Burgerprojecten en ondersteunende maatregelen.

Actie 2 Een actieve civiele samenleving in Europa

- Structurele steun voor Europese organisaties die onderzoek doen naar overheidsbeleid;
- Structurele steun voor maatschappelijke organisaties op Europees niveau;
- Steun voor projecten waartoe maatschappelijke organisaties de aanzet hebben gegeven.

Actie 3 Samen voor Europa

- Steun voor grootschalige Europese evenementen zoals herdenkingen, vieringen, artistieke evenementen, bewustmakingscampagnes, conferenties, studies en prijsuitreikingen.

Actie 4 Actief Europees gedenken

- Het beschermen van plaatsen, gedenktekens en archieven over slachtoffers van het nazisme en stalinisme.

Specificaties

Voor Actie 1, onderdeel stedenbanden, gelden de volgende voorwaarden:

- Een conferentie voor burgers mag maximaal 21 dagen duren;
- Aan bilaterale ontmoetingen moeten minimaal tien deelnemers deelnemen.

Voor Actie 1, onderdeel thematische netwerken (Town Twinning), gelden de volgende voorwaarden:

- Er moeten minimaal drie gemeenten uit drie verschillende landen deelnemen;
- Er moeten minimaal 20 mensen aan meedoen;
- Minimaal 25% van de deelnemers reist naar het land waar de conferentie plaatsvindt.

Actie 1, onderdeel burgerprojecten:

- Nieuwe institutionele ontwikkelingen: een nieuwe impuls voor actief Europees burgerschap;
- Deelname van vrouwen aan het politieke leven;
- Sport voor actief burgerschap en maatschappelijke betrokkenheid.

vervolg Europa voor de burger

vervolg Specificaties

Voor Actie 2, onderdeel steun op projectbasis, gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

- Deelname van minimaal twee organisaties uit twee verschillende landen;
- Projecten die ook nieuwe lidstaten bij de activiteiten betrekken, hebben voorkeur.

Voor Actie 3 geldt dat evenementen worden uitgevoerd door de Europese Commissie zelf. Er worden vooralsnog geen subsidies aan derden verstrekt.

Voor Actie 4 gelden de volgende aanvullende voorwaarden:

- Het project moet betrekking hebben op behoud, herdenking, reflectie of netwerken.

Subsidieaanvrager(s)

Het programma staat open voor alle belanghebbende partijen die een actief Europees burgerschap bevorderen. Subsidies kunnen uitsluitend verstrekt worden aan organisaties met rechtspersoonlijkheid. Actie 4 is alleen voor non-profit organisaties met rechtspersoonlijkheid.

Wanneer aanvragen?

De officiële aanvraagformulieren kunnen van de website van het EACEA worden gedownload. Er gelden verschillende indieningsdata voor de verschillende acties en maatregelen.

Zie de kalender: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/calendar_en.htm

Budget

In totaal is 215 miljoen euro beschikbaar voor de gehele periode en voor alle landen. Daarvan is tenminste 45% voor actie 1 en ongeveer 31% voor actie 2, 11% voor actie 3 en 4% voor actie 4. Voor het 2012 budget zie:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:340:0021:0026:NL:PDF>

Gebied

Projecten moeten worden uitgevoerd in EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein, kandidaat-lidstaten en landen van de Westelijke Balkan, voor zover de EU met deze landen afspraken heeft gemaakt over deelname aan communautaire programma's.

Contactgegevens subsidieverstreker

Het uitvoerend agentschap Onderwijs, Audiovisuele Media en Cultuur:

EACEA - Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Avenue du Bourget 1

BE-1140 Brussel

Internet: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/calendar_en.htm

Europees Integratiefonds

Korte omschrijving

Het Europees integratiefonds steunt projecten om de integratie van mensen met een geheel andere taal en culturele, sociale en religieuze achtergrond te vergemakkelijken en ze te laten voldoen aan de voorwaarden van verblijf in een EU-land.

Alleen een project dat is gericht op een vastgestelde doelgroep komt in aanmerking voor subsidie. Voor het Europees integratiefonds zijn deze doelgroepen:

- mensen uit een land buiten de EU die niet de Nederlandse nationaliteit of die van een andere EU-land hebben maar wel in bezit zijn van of in aanmerking komen voor een geldige verblijfsvergunning in Nederland.
- mensen uit een land buiten de EU die nog in hun eigen land wonen, maar volgens de Wet Inburgering Buitenland naar Nederland mogen komen.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

De EU wil dat landen die lid zijn van de unie meer samenwerken aan integratie. Een deel van het geld dat beschikbaar is binnen het Europese Integratiefonds is hiervoor bedoeld (communautaire deel)

Het grootste deel van het geld binnen het Europees Integratiefonds gaat naar de landen die lid zijn van de EU en die het geld aan projecten die van nationaal belang zijn, kunnen geven. In deze projecten hoeft dus niet te worden samengewerkt met partners in andere EU-landen.

Het fonds ondersteunt projecten die:

- De toelatingsprocedures makkelijker maken en ondersteunen;
- Het integratieproces van nieuwkomers uit landen buiten de EU ontwikkelen en uitvoeren;
- De vergroting van de capaciteit van de lidstaten van de EU om integratiebeleid te ontwikkelen, uit te voeren, te monitoren en te evalueren;
- De uitwisseling van informatie, beste praktijken en samenwerking in en tussen de lidstaten bevorderen als het gaat om integratie.

Subsidieaanvrager(s)

Organisaties met rechtspersoonlijkheid

Wanneer aanvragen?

Via jaarlijkse tranches. Let wel, in 2011 heeft slechts 1 tranche open gestaan voor een periode van 6 weken.

Budget

In totaal is € 825 miljoen het budget voor het gehele fonds voor de periode 2008-2013. Hiervan was voor de Nederlandse jaartranche 2011 circa € 2,8 miljoen beschikbaar.

Gebied

Nederland.

Vervolg Europees Integratiefonds

Contactgegevens subsidieverstrekker

In Nederland beheert het Programmasecretariaat Europese Fondsen van het ministerie van BZK de migratiefondsen. Subsidieaanvragen dienen verstuurd te worden naar:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat-generaal Vreemdelingenzaken
T.a.v. Programmasecretariaat Europese Fondsen (kamer V&J L6.26)
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Voor vragen kan telefonisch of via e-mail contact worden opgenomen:

Inhoudelijk: 070 370 77 80
Financieel: 070 370 69 26
E-mail: postbus.eif@minbzk.nl

HIRB Herstructurering en intelligent ruimtegebruik bedrijventerrein

Korte omschrijving

Het doel van deze verordening is het stimuleren van herstructurering en intelligent ruimtegebruik op Noord-Hollandse bedrijventerreinen.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Subsidie kan aangevraagd worden voor:

- Fysieke verbeteringen: eenmalige ingrepen in de publieke ruimte van een bedrijventerrein in de vorm van een facelift, revitalisering of herprofilering, die tot doel hebben de veroudering van het terrein als geheel te voorkomen en te bestrijden en die niet tot regulier onderhoud worden gerekend;
- Procesmanagement: externe begeleiding van de herstructurering, die is gericht op de voortgang van het proces of op de inrichting en financiering van duurzaam beheer;
- Onderzoek: de inzet van externe kennis en ervaring voor het uitvoeren en opstellen van haalbaarheidsonderzoeken, herstructurerings- en inrichtingsplannen.

Specificaties

Voor elke activiteit is een subsidieplafond vastgesteld:

Fysieke verbeteringen 2.250.000 euro

Procesmanagement 200.000 euro

Onderzoek 50.000 euro

Subsidieaanvrager(s)

Gemeenten.

Wanneer aanvragen?

De openstelling voor 2012 is nog niet bekend.

Budget

Onbepaald.

Gebied

Noord-Holland.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Servicepunt Subsidies, Handhaving en Vergunningen
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Tel: 0800 – 998 67 34
E-mail: servicepunt-shv@noord-holland.nl
Internet: www.noord-holland.nl

Infrastructuurfonds

Korte omschrijving

Het Infrastructuurfonds medefinanciert de aanleg en het onderhoud van infrastructuur voor het vervoer van personen en goederen.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Uit het ISF wordt subsidie verleend voor grote lokale en regionale infrastructuurprojecten. Dit zijn projecten waarvan de subsidiabele kosten meer dan 112,5 miljoen euro of 225 miljoen euro bedragen (zie specificaties). De uitvoering van projecten onder deze bedragen is gedecentraliseerd. Hiervoor krijgen de provincies en kaderwetgebieden geld van het rijk via de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU V+V).

Subsidiabel zijn:

- Zogenaamde primaire infrastructuur (daaronder vallen: spoorwegen, tunnels, bruggen, wegen, vaarwegen voor de binnenvaart, sluizen, viaducten, dijken en stormvloedkeringen);
- Infrastructuur voor het in-, uit- en overstappen van personen en voor het laden, lossen en overslaan van goederen (o.a. stations, binnenhavens, rangeerterreinen, laad- en loswegen);
- Parkeerinfrastructuur (zoals: parkeerplaatsen, op- en afritten, fietsenstallingen, carpoolplaatsen, binnenhavens, ligplaatsen);
- Infrastructuur ter bevordering van de veiligheid van navigatie, verkeersregeling en communicatie (dit kunnen zijn: bakens, bewegwijzering, wegmarkeringen, verkeersregel- en communicatiesystemen, telematicavoorzieningen);
- Infrastructuur voor de recreatie en andere functies (zoals: recreatievaart sluizen, steigers, oevers, voorzieningen voor waterbodemsanering en baggerspecie);
- Milieu-infrastructuur (gedacht kan worden aan: geluidwerende voorzieningen, dassentunnels,voorzieningen voor afval); infrastructuur ten behoeve van de aan- en afvoer van water (o.a. veiligheidsvoorzieningen bij in- en uitlaatwerken van stuwen, doorlaatmiddelen en gemalen);
- Infrastructuur ten behoeve van natuur en landschap (zoals: voorzieningen voor biologisch beheer, kwelderwerken);
- Ondersteunende voorzieningen.

Buiten de reikwijdte van de regeling vallen zee- en luchthavens, pijpleidingen, militaire en projecten met een voornamelijk cultureel karakter. Tevens vallen niet onder het fonds de aanschaf en exploitatie van vervoermiddelen.

Specificaties

Projecten komen alleen in aanmerking voor een bijdrage als ze zijn opgenomen in het geldende Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van de ministeries van Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Economische Zaken en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het MIRT bevat een overzicht van alle grote infrastructurele projecten die uitgevoerd worden of in voorbereiding zijn. Het besluitvormingsproces bestaat uit drie fasen: verkenning, planstudie. Projecten stromen niet automatisch door van de ene naar de andere fase. Een centraal element in het MIRT is de samenhang tussen ruimtelijke projecten, infrastructuur en (openbaar) vervoer.

(zie www.mirtprojectenboek.nl)

- De minimale subsidiabele kostengrens van 112,5 miljoen euro geldt voor de twaalf provincies en vier van de kaderwetgebieden, namelijk BRU (Bestuur Regio Utrecht), Regio Twente, KAN (Knooppunt Arnhem Nijmegen) en SRE (Samenwerkingsverband Regio Eindhoven);
- De minimale subsidiabele kostengrens van 225 miljoen euro geldt voor drie kaderwetgebieden: ROA (Regionaal Orgaan Amsterdam), SRR (Stadsregio Rotterdam) en Stadsgewest Haaglanden.

vervolg Infrastructuurfonds

Subsidieaanvrager(s)

Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten, regionale openbare lichamen, waterschappen, andere publiekrechtelijke rechtspersonen.

Wanneer aanvragen?

De regeling is in werking getreden per 01-01-1994 en loopt tot 31 december 2028.

Budget

Jaarlijks circa 6 miljard euro.
De hoogte van de bijdrage wordt per project bepaald.

Gebied

Nederland en Europa.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T. 070 351 67 44 / 070 351 66 88
I. www.verkeerenwaterstaat.nl

Interreg IVB North Sea Region 2007-2013

Korte omschrijving

De Europese Unie (EU) wil dat de ruimte in de Europese landen zich harmonisch en duurzaam ontwikkelt en dat de kwaliteit ervan verbetert. Om dit te bereiken verleent de EU jaarlijks subsidies aan creatieve, vernieuwende samenwerkingsprojecten voor Europese ruimtelijke ontwikkeling.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Projecten die ingediend worden moeten betrekking hebben op:

- Innovatie en ondernemerschap;
- Duurzame leefomgeving;
- Economische structuurversterking;
- Betere bereikbaarheid;
- Verbetering milieu en veiligheid.

Dit alles gekoppeld aan nationale beleidsdoelen.

Specificaties

De ambitie van dit programma ligt hoog, projecten moeten een strategische (meer)waarde hebben voor de hele Noordzee Regio en voor de doelen die op programma niveau zijn gesteld. Belangrijke factoren zijn daarin dat projecten uitvoeringsgericht, innovatief en resultaatgericht moeten zijn. Er moet een fasering inzitten en na iedere fase moeten duidelijke resultaten zichtbaar zijn. Er moeten sterke (transnationale) partnerschappen worden gevormd en het betrekken van de private sector is van belang. Partnerschappen moeten gezamenlijk werken aan duurzame oplossingen, antwoorden en toepassingen. Bovendien moeten de projecten en resultaten duurzame oplossingen bieden voor de belangrijkste vraagstukken die in het programmagebied spelen.

Subsidieaanvrager(s)

Overheden, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven, samen met meerdere partners uit andere lidstaten die aan dit programma deelnemen (delen van: UK, Nederland, België, Duitsland, Denemarken, Noorwegen, Zweden).

Wanneer aanvragen?

De volgende aanvraagperiode duurt van 05-09-2011 t/m 03-10-2011. Daarna volgen nog meer openstellingen.

Budget

Het budget is 150 miljoen euro.

De Nederlandse cofinanciering bedraagt 51 miljoen euro.

Gebied

De kustgebieden rond de Noordzee van het Verenigd Koninkrijk, België, Nederland, Duitsland en Zweden en heel Noorwegen en Denemarken.

vervolg Interreg IVB North Sea Region 2007-2013

Contactgegevens subsidieverstrekker

Indiening bij:
Interreg North Sea Programme
Jernbanegade 22
DK-8800 Viborg
Denemarken
Tel: +45 87 27 19 99
E-mail: info@northsearegion.eu
Internet: www.northsearegion.eu

Meer informatie:
Ministerie van VROM
Mevrouw L. Koops
Tel: 070 – 339 23 67
E-mail: linda.koops@minvrom.nl
Internet: www.minvrom.nl/interreg

Interreg IVB North West Europe 2007-2013

Korte omschrijving

De Europese Unie wil dat de ruimte in de Europese landen zich harmonisch en duurzaam ontwikkelt en dat de kwaliteit ervan verbetert. Om dit te bereiken verleent de EU jaarlijks subsidies aan creatieve, vernieuwende samenwerkingsprojecten voor Europese ruimtelijke ontwikkeling.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Projecten die ingediend worden moeten betrekking hebben op:

- Ontwikkeling van de kenniseconomie in Noordwest Europa door optimaal gebruik te maken van het innovatievermogen;
- Duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen en van natuurlijke en technologische risico's;
- Verbetering van de connectiviteit in Noordwest Europa door het bevorderen van intelligente en duurzame vervoers- en ict-oplossingen;
- Bevordering van sterke en welvarende gemeenschappen op transnationaal niveau.

Dit alles moet gekoppeld worden aan nationale beleidsdoelen.

Specificaties

Algemeen geldt dat projecten uitvoeringsgericht, innovatief en resultaatgericht moeten zijn. Er moet een fasering inzitten en na iedere fase moeten duidelijke resultaten zichtbaar zijn. De subsidie is maximaal 50% van de totale subsidiabele kosten van een project.

Subsidieaanvrager(s)

De publieke, private en non-profitsector: nationale, regionale en lokale overheden, transnationale organen en samenwerkingsverbanden, universiteiten, instellingen voor onderzoek en ontwikkeling alsmede non-profitorganisaties. Particuliere ondernemingen (mkb, starters, adviesbureaus, enzovoort) kunnen onder bepaalde voorwaarden als partners aan een project deelnemen.

Wanneer aanvragen?

De achtste tender gaat op 4 maart 2011 open en sluit op 1 april 2011. Er zijn iedere jaar twee openstellingsperiodes.

Budget

Het budget is 321 miljoen euro.

Gebied

Een groot deel van Noordwest Europa: Verenigd Koninkrijk, Noord-Frankrijk, België, West-Duitsland en Nederland zonder Drenthe, Groningen en Friesland.

vervolg Interreg IVB North West Europe 2007-2013

Contactgegevens subsidieverstrekker

NWE Secretariat,
"Les Caryatides",
5th Floor,
24 Boulevard Carnot,
59800 Lille,
Frankrijk
Tel: +33 (0)3 20 78 55 00
E-mail: nwe@nweurope.eu
Internet: <http://www.nweurope.eu>

Meer informatie:
Ministerie van VROM
Mevrouw L. Koops
Tel: 070 – 339 23 67
E-mail: linda.koops@minvrom.nl
Internet: www.minvrom.nl/interreg

Jantje Beton

Korte omschrijving

Het doel van deze subsidie is om de ontwikkeling van 'schoolspeelpleinen' te stimuleren.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Ook dit jaar stelt Jantje Beton 50.000 euro beschikbaar aan zes scholen voor het opknappen van hun plein. Op dit moment (maart 2011) zijn 37 scholen in de race.

In 2010 kregen de volgende scholen 50.000 euro van Jantje Beton:

- Freinetschool (locatie JP Thijssse) in Delft;
- Multifunctioneleaccommodatie Warns in Warns;
- De Klokbeker in Ermelo;
- Basisschool Wintelre in Wintelre;
- Basisschool Fellenoord in Eindhoven;
- Openbare basisschool De Harlekijn in Blerick/Venlo.

Specificaties

Jantje Beton wil de komende jaren goede voorbeelden creëren van schoolpleinen waar het vrije buitenspelen wordt gestimuleerd. Zo'n schoolplein is uniek en mede door kinderen ontworpen. Het plein is vrij toegankelijk, goed bereikbaar voor kinderen uit de buurt en nodigt uit tot vrij spel vol creativiteit en uitdaging. Het is er schoon en veilig en de buurt(kinderen) helpt mee om dat zo te houden.

Subsidieaanvrager(s)

Scholen

Wanneer aanvragen?

In oktober 2011

Budget

300.000 per jaar

Gebied

Nederland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Mevrouw M. Versteeg
Tel: 030 – 242 72 67
E-mail m.versteeg@jantjebeton.nl
Internet: www.jantjebeton.nl

JESSICA Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas

Korte omschrijving

Het doel van deze regeling is het stimuleren van duurzame investeringen en het verhogen van de werkgelegenheid in de stedelijke regio's van Europa.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

JESSICA is een initiatief van de Europese Commissie in samenwerking met de Europese Investerings Bank en de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa. JESSICA geeft de beherende autoriteiten van de Structuurfondsen de mogelijkheid te profiteren van externe expertise en gemakkelijker toegang te krijgen tot leningen met als doel de ondersteuning van stedelijke ontwikkeling, inclusief leningen voor sociale woningbouw.

Specificaties

Het initiatief stimuleert steden om zogenaamde 'stedelijke ontwikkelingsfondsen' op te zetten. Omdat de projecten geen subsidie ontvangen, maar een terug te betalen financieringsfaciliteit, kunnen de stedelijke ontwikkelingsfondsen blijven circuleren. Door de medewerking van de Europese Investeringsbank (EIB), de Ontwikkelingsbank van de Raad van Europa (CEB) en andere internationale financiële instellingen wordt bovendien de specialistische expertise van deze instellingen breed ingezet en uitgewisseld. Hierdoor worden wellicht ook weer extra financieringen aangetrokken.

Subsidieaanvrager(s)

Steden en stedelijke regio's.

Wanneer aanvragen?

Oproepen tot het indienen van voorstellen worden bekend gemaakt via de beheersautoriteiten die de structuurfondsen beheren. In Nederland zijn dit de Uitvoeringsorganisatie SNN (Programma Noord), het EU Programmasecretariaat van de Provincie Gelderland (Programma Oost), Stimulus (Programma Zuid) en de provincie Flevoland (Programma West).

Budget

Onbekend.

Gebied

Europa.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Provincie Flevoland

Jeugd in Actie 2007-2013

Korte omschrijving

Het doel van het programma is het actief betrekken van jongeren bij de Europese samenleving om hun verbondenheid met Europa te versterken.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

De algemene doelstellingen van het programma zijn:

- Bevordering van het actief burgerschap van jongeren;
- Ontwikkeling van de solidariteit van jongeren;
- Stimulering van het wederzijds begrip tussen de volkeren via jongeren;
- Ondersteuning van de activiteiten van jongeren en ontwikkeling van de capaciteit van de maatschappelijke organisaties op jeugdgebied;
- Stimulering van de Europese samenwerking op het terrein van het jeugdbeleid.

Om de doelstellingen te verwezenlijken voorziet het programma in vijf soorten acties:

- Jeugd voor Europa, gericht op mobiliteit, jongereninitiatieven en -projecten; Onderdeel Jeugd democratiseringsprojecten is erop gericht uitkomsten van projecten op lokaal, regionaal, nationaal of internationaal gebied te bundelen via een Europees Partnerschap. Zo moet de participatie van jongeren verbeteren. Met deze subsidie kunnen bijvoorbeeld Europese netwerken worden opgezet,
- Europees Vrijwilligerswerk, gericht op de deelname van jongeren aan vrijwilligerswerk binnen en buiten de Europese Unie;
- Jeugd voor de Wereld, gericht op uitwisseling van jongeren en jongerenwerkers met de partnerlanden van het programma;
- Jongerenwerkers en Ondersteuningssystemen, gericht op Europese organisaties, met name het Europees Jeugdforum (YFJ);
- Ondersteuning van Beleidssamenwerking, gericht op de dialoog en samenwerking.

Specificaties

- Projecten moeten bijdragen aan de opvoeding van jongeren in ruime zin en aan de ontwikkeling van hun solidariteitsgevoel en wederzijds begrip;
- De hoogte van de bijdrage wordt per project bepaald;
- Bij het toewijzen van subsidie wordt bijzondere aandacht besteed aan jongeren die zich om educatieve, sociale of andere redenen in een achterstandssituatie bevinden.

Subsidieaanvrager(s)

Jongeren tussen de 13 en 30 jaar en organisaties die zich richten op deze doelgroep.

Wanneer aanvragen?

Het hele jaar door kunnen aanvragen worden ingediend.

vervolg Jeugd in Actie 2007-2013

Budget

Het budget voor 2011:

- Subactie 1.1: Jongerenuitwisselingen – 29 miljoen euro;
- Subactie 1.2: Jongereninitiatieven – 10,6 miljoen euro;
- Subactie 1.3: Jeugddemocratieprojecten – 6,8 miljoen euro;
- Actie 2: Europees vrijwilligerswerk – 46,5 miljoen euro;
- Subactie 3.1: Samenwerking met de nabuurlanden van de Europese Unie – 7,9 miljoen euro;
- Subactie 4.3: Opleiding en vorming van netwerken van op het gebied van jongerenwerk en jeugdorganisaties – 15,7 miljoen euro;
- Subactie 5.1: Ontmoetingen van jongeren en voor het jeugdbeleid verantwoordelijke personen – 5,7 miljoen euro

Gebied

Projecten moeten worden uitgevoerd in de Europese Unie, kandidaat-lidstaten van de EU, Turkije, westelijke Balkanlanden of EVA-landen (Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein) en de Nederlandse Antillen.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, Youth Department

E-mail: youth@ec.europa.eu

Internet: http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm

Verreweg de meeste subsidieaanvragen worden op nationaal niveau door de nationale agentschappen verwerkt. Slechts een beperkt aantal specifieke projectcategorieën wordt rechtstreeks op Europees niveau in behandeling genomen; deze projecten worden grotendeels geselecteerd door het uitvoerend agentschap. Meestal moeten de aanvragen dus ingediend worden bij het nationale agentschap:

Nederlands Jeugdinstituut Internationaal

Youth in Action

Postbus 19221

3501 DE Utrecht

Tel: 030 – 230 65 50

Fax: 030 – 230 65 40

E-mail: yia@nji.nl

Internet: www.youthinaction.nl

Johan Cruyff Foundation

Korte omschrijving

Het doel van de Johan Cruyff Foundation is om via spelactiviteiten, lichaamsbeweging en sportbeoefening het geestelijk en lichamelijk welzijn van kinderen en jongeren te bevorderen.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Het gaat bij voorkeur om kinderen en jongeren die minder kansrijk en/of gehandicapt zijn. Naast projectsubsidies ontwikkelt de Foundation ook Cruyff Courts overal in Nederland in samenwerking met gemeenten en/of sportverenigingen.

Specificaties

- Projecten dienen gericht te zijn op het stimuleren van actieve deelname van kinderen/jongeren in sport-, spel- en bewegingsactiviteiten;
- Projecten dienen gericht te zijn op minder kansrijke jeugd en/of jeugd met een beperking;
- Speciale aandacht gaat uit naar projecten voor kinderen met een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige beperking;
- De voorkeur gaat uit naar projecten gericht op jeugd tot en met 18 jaar, uitzonderingen daargelaten;
- De voorkeur gaat uit naar aanvragen met een lange termijn perspectief, met uitzicht op onafhankelijke voortzetting. Eenmalige steun is daarentegen wel mogelijk;
- De steun vragende organisatie en/of groep dient ondernemend en actief betrokken te zijn bij het project.

Subsidieaanvrager(s)

Rechtspersonen

Wanneer aanvragen?

Doorlopend

Budget

De bijdrage aan projecten wordt per geval bepaald. Voor het aanleggen van een Cruyff Court is een bedrag van 50.000 euro beschikbaar.

Gebied

Nederland en wereldwijd

Contactgegevens subsidieverstrekker

Johan Cruyff Foundation
Olympisch Stadion 5
1076 DE Amsterdam
Tel: 020 – 3057766
E-mail: info@cruyff-foundation.org

KP7 Zevende Kaderprogramma

Korte omschrijving

Het doel van het Zevende Kaderprogramma (KP7) is het steunen van wetenschappelijk onderzoek in de Europese Unie. KP7 is een van de belangrijkste financiële instrumenten om het concurrentievermogen van de EU te verbeteren. Binnen het programma is internationale samenwerking van essentieel belang.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Het programma bestaat uit een aantal hoofdprogramma's:

- Samenwerking (Coöperation; Collaborative research). Het programma heeft als doelstelling de samenwerking te bevorderen en in een grensoverschrijdend kader de banden tussen industrie en onderzoek nauwer aan te halen. Het doel is om op de belangrijkste onderzoeksgebieden een Europees leiderschap te creëren. Samenwerking kan zich o.a. richten op de thema's gezondheid, veiligheid, transport, energie, milieu, ICT en socio-economische wetenschappen;
- Ideas (Frontier Research). Het programma is gericht op een toename van grensverleggend onderzoek in Europa. Het doel is om de excellentie van het Europese onderzoek te versterken door concurrentie en risicobereidheid te bevorderen;
- People (Human potential). Het programma is gericht op het uitbreiden van de loopbaanvooruitzichten van onderzoekers in Europa en meer jonge getalenteerde onderzoekers aan te trekken. Levenslange opleiding en loopbaanontwikkeling, partnerschappen en trajecten tussen de industrie en de academische wereld staan hierbinnen centraal;
- Capacities (Research Capacity). Het programma is gericht op het versterken van de kwaliteit en het concurrentievermogen van het Europese onderzoek. De onderzoeksinfrastructuur, kennisregio's, wetenschap in de maatschappij, coherente ontwikkeling van onderzoeksbeleid staan hierbinnen centraal.
- De voorstellen moeten een duidelijke Europese dimensie en toegevoegde waarde hebben.

Specificaties

- In de meeste gevallen dient een aanvraag door meerdere partijen te worden ingediend. Niet-Europese partners kunnen ook deel uit maken van het consortium, maar dan wel budgetneutraal.
- De hoogte van de bijdrage wordt per project bepaald. Subsidiepercentage tussen de 50-75% afhankelijk van de aard van de oproep. Om MKB-deelname te bevorderen kunnen deze ondernemingen maximaal 75% subsidie ontvangen voor hun subsidiabele projectkosten.
- In sommige gevallen kunnen aanvragers maximaal 100% financiering ontvangen.

Subsidieaanvrager(s)

Ondernemingen, universiteiten, onderzoeksinstituten en verder alle rechtspersonen die werkzaam zijn op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie.

Er worden trainingen gegeven, te vinden op:

http://www.senternovem.nl/egl/agenda/egliaison_trainingen_2011.asp

Wanneer aanvragen?

Dit programma werkt met oproepen. Op de website <http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm> zijn die oproepen en de indieningstermijnen te zien.

vervolg Zevende Kaderprogramma (KP7)

Budget

Het totale budget voor KP7 is 50,5 miljard euro voor de periode 2007-2013.
Voor iedere oproep wordt een budget vastgesteld.

Gebied

Europese Unie.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Europese Commissie
FP7 Information Desk
Internet: cordis.europa.eu/fp7

Agentschap NL - SenterNovem EG-Liaison
Postbus 93144
2509 AC Den Haag
Tel: 088 602 52 50

Life Long Learning 2007-2013

Korte omschrijving

Dit programma heeft als doel de onderlinge uitwisseling, samenwerking en mobiliteit tussen de onderwijs- en opleidingsstelsels in de Europese Unie te bevorderen, zodat deze tot een kwaliteitsreferentie op wereldniveau worden gemaakt.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

De volgende subprogramma's maken deel uit van het programma:

- *Comenius*
Voor peuter- en kleuteronderwijs tot aan het eind van het voortgezet onderwijs;
- *Erasmus*
Voor hoger (wetenschappelijk) onderwijs, beroepsonderwijs of hogere beroepsopleidingen;
- *Leonardo da Vinci*
Voor beroepsonderwijs of beroepsopleidingen;
- *Grundtvig*
Voor volwasseneneducatie.
- *Het Transversale Programma*
Gericht op beleidssamenwerking en vernieuwing, bevordering van het leren van talen, vernieuwing op ICT-gebied, en verspreiding van de resultaten van het programma;
- *Jean Monnet*
Gericht op de Europese integratie.

Specificaties

Bij de aanvraag gelden de volgende voorwaarden:

- Er moet een projectplan en een begroting met toelichting worden overlegd;
- Er moet worden samengewerkt met minimaal een partner uit de landen die genoemd worden bij Gebied.

De hoogte van de bijdrage wordt per geval bepaald.

Subsidieaanvrager(s)

Aanvragen kunnen worden ingediend door:

- Leerlingen, studenten, leerling-werknemers en lerende volwassenen;
- Onderwijzend personeel;
- Mensen op de arbeidsmarkt;
- Onderwijsinstellingen;
- Ondernemingen, de sociale partners en hun organisaties op alle verschillende niveaus, met inbegrip van beroepsorganisaties en Kamers van Koophandel;
- Personen, verenigingen, niet-gouvernementele organisaties en instanties die verantwoordelijk zijn voor de onderwijsstelsels, onderzoek en het onderwijsbeleid op plaatselijk, regionaal en nationaal vlak;
- Overheden in een stimulerende rol.

vervolg Life Long Learning 2007-2013

Wanneer aanvragen?

Comenius en Grundtvig: inservicetraining: 29-04-2011 en 16-09-2011

Comenius: assistentschappen: 2012

Leonardo da Vinci: mobiliteit: 2012

Erasmus: intensieve taalcursussen: 2012

Jean Monnetprogramma: 2012

Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig: partnerschappen, Comenius: regiopartnerschappen, Grundtvig: workshops: 2012

Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig: multilaterale projecten, netwerken en flankerende maatregelen: 2012

Leonardo da Vinci: multilaterale projecten voor de overdracht van innovatie: 2012

Erasmus: intensieve programma's (IP), studentenmobiliteit voor studies en stages en personeelsmobiliteit: 2012

Grundtvig: assistentschappen, vrijwilligersprojecten voor senioren: 31-03-2011

Transversaal programma: kernactiviteit 1: studiebezoeken: 31-03-2011, 14-10-2011

Transversaal programma: alle andere activiteiten: 31-03-2011

Budget

Gedurende de gehele looptijd is ruim 6,5 miljard euro beschikbaar. Hierbij wordt de volgende verdeling gehanteerd:

- Comenius: 1 miljard euro;
- Erasmus : 3,1 miljard euro;
- Leonardo da Vinci : 1,7 miljard euro;
- Grundtvig: 358 miljoen euro;
- Het transversale programma: 369 miljoen euro;
- Jean Monnet: 170 miljoen euro.

Gebied

Lidstaten van de Europese Unie en staten die deel uitmaken van de Europese Economische Ruimte (EER), Zwitserland, Nederlandse Antillen.

vervolg Life Long Learning 2007-2013

Contactgegevens subsidieverstreker

Education, Audiovisual & Culture Executive Agency (EACEA) is het agentschap in Brussel dat aanvragers ondersteunt met betrekking tot de centrale acties van LLP.

Education Audiovisual & Culture Executive Agency
Avenue du Bourget 1
BOUR
BE-1140 Brussels
Internet: http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.htm

Er zijn Nationale Agentschappen in de deelnemende landen die aanvragers ondersteunen met betrekking tot de decentrale acties van LLP. Het nationaal agentschap in Nederland (<http://www.na-lll.nl/>) bestaat uit verschillende organisaties. Elke deelnemende organisatie voert de onderdelen uit die bestemd zijn voor het eigen werkterrein.

Voor meer informatie over het Comenius/Grundtvig-programma:

Europees Platform
Internationaliseren in onderwijs
Kennemerplein 16
2011 MJ Haarlem
Tel: 023 – 5531150
E-mail: info@epf.nl

Voor meer informatie over het Erasmus programma:

Nuffic
Postbus 29777
2502 LT Den Haag
Tel: 070 – 426 02 57
Internet: www.nuffic.nl/levenlangleren

Voor meer informatie over het Leonardo da Vinci-programma:

CINOP
Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch
Tel: 073 – 680 07 62
E-mail: info@cinop.nl
Internet: www.leonardodavinci.nl

LIFE+ Financieringsinstrument voor het milieu 2007-2013

Korte omschrijving

LIFE+ is het financiële instrument voor de ontwikkeling, implementatie, monitoring, evaluatie en communicatie van het Europese natuur en milieubeleid en –wetgeving.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

LIFE+ bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- LIFE+ Natuur en Biodiversiteit: natuurlijke systemen, natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna beschermen, in stand houden, herstellen en monitoren en het functioneren daarvan vergemakkelijken, de achteruitgang van de biodiversiteit, met inbegrip van de diversiteit aan genetisch materiaal, binnen de Europese Unie een halt toeroepen;
- LIFE+ Milieubeleid en Bestuur): klimaatverandering, water, lucht, bodem, stadsmilieu, lawaai, chemische stoffen, milieu en gezondheid, natuurlijke hulpbronnen en afval, bossen, innovatie en strategische aanpak;
- LIFE+ Informatie en Communicatie: informatie en bewustmaking over milieuaangelegenheden, waaronder de preventie van bosbranden; en steun voor begeleidende maatregelen, zoals informatie- en communicatieacties en -campagnes, opleiding en conferenties.

Specificaties

- Maximaal 50% van de subsidiabele projectkosten komt in aanmerking voor LIFE+ financiering, in sommige gevallen 75%;
- LIFE+ ondersteunt enkel projecten die *demonstratief of innovatief* zijn;
- Financiering voor *enkel* de voorbereidingsfase is niet mogelijk binnen LIFE+;
- De procedure voor goedkeuring van LIFE+ duurt ongeveer 15 maanden;
- LIFE+ geeft de voorkeur aan projecten van aanzienlijke omvang;
- Het is een pré (dus geen eis) wanneer er transnationaal wordt samengewerkt.

Subsidieaanvrager(s)

Nationale, regionale en lokale overheden. Verder komen ook NGO's, internationale organisaties en gespecialiseerde, krachtens EU-recht ingestelde organisaties in aanmerking.

Wanneer aanvragen?

Voorstellen voor 2011 dienden uiterlijk op 18 juli 2011 bij de bevoegde nationale instanties worden ingediend. Zij dienen de voorstellen vervolgens uiterlijk 9 september 2011 in bij de Europese Commissie. Het is nog niet bekend wanneer de tender voor 2012 open wordt gesteld.

Budget

Het te verdelen budget bedraagt ruim 267 euro miljoen, waarvan 8.204.966 euro is bestemd voor Nederland.

vervolg LIFE+ Financieringsinstrument voor het milieu 2007-2013

Gebied

EU lidstaten en kandidaat-lidstaten, de westelijke Balkan staten die bij het stabilisatie- en associatieproces betrokken zijn, de EFTA Landen Liechtenstein, IJsland en Noorwegen.

Contactgegevens subsidieverstrekker

De Europese Commissie beheert LIFE+.
Internet: <http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

Voor meer informatie zie ook:
Internet: <http://www.senternovem.nl/life>

Mondriaan Stichting

Korte omschrijving

De Mondriaan Stichting is een stimuleringsfonds dat projecten ondersteunt die:

- De belangstelling voor en de ontwikkeling van beeldende kunst en vormgeving bevorderen;
- De belangstelling voor cultureel erfgoed bevorderen;
- De internationale belangstelling voor beeldende kunst en vormgeving uit Nederland bevorderen.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

De stichting kent verschillende regelingen.

- Regeling KULTURA;
- Regeling beeldende kunst, vormgeving en cultureel erfgoed;
- Collectieregeling;
- Regeling internationale activiteiten beeldende kunst en vormgeving;
- Kunstkoopregeling.

Verder is er nog de Stimuleringsprijs culturele diversiteit van 500.000 euro

Specificaties

- De bijdrage van de Mondriaan Stichting is alleen ter dekking van een tekort. Tot de projectkosten worden niet gerekend:
  - Reguliere exploitatiekosten;
  - Behoud van monumenten;
  - Archeologische opgravingen;
  - Bouwkundige voorzieningen;
  - Toeristische activiteiten.

Aanvragen moeten met behulp van een aanvraagformulier worden ingediend bij de Mondriaan Stichting. Het is raadzaam voor het indienen van een aanvraag contact op te nemen.

Subsidieaanvrager(s)

Organisaties in het bezit van een rechtspersoonlijkheid

Wanneer aanvragen?

Per deelregeling kunnen verschillende indieningstermijnen gelden, maar over het algemeen geldt een indieningstermijn van drie maanden voor de aanvang van de activiteiten.

Budget

Het budget is onbepaald en de hoogte van de bijdrage wordt per geval bepaald.

Gebied

Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba

vervolg Mondriaan Stichting

Contactgegevens subsidieverstrekker

Mondriaan Stichting
Jacob Obrechtstraat 56
1071 KN Amsterdam
Tel: 020 – 676 20 32
E-mail: info@mondriaanfoundation.nl
Internet: www.mondriaanfoundation.nl

Nationaal Groenfonds

Korte omschrijving

Het doel van dit fonds is het verlenen van financiële faciliteiten voor natuur, bos, landschap, recreatie en landbouw binnen de kaders van het overheidsbeleid.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Het fonds beheert overheidsgelden voor natuur ten behoeve van projecten op het gebied van grondverwerving, landinrichting en natuurbeheer. Ook beheert het fonds de gelden van het Investeringsbudget landelijk gebied (ILG). Daarnaast heeft het fonds ook zelf nog enkele financieringsmogelijkheden voor projecten.

Specificaties

- De voorwaarden zijn afhankelijk van het type financiering;
- Looptijd: van 01-01-1994 voor onbepaalde tijd.

Subsidieaanvrager(s)

Particulieren (agrariërs, particuliere grondeigenaren, landgoedeigenaren en andere investeerders in natuur), overheidsorganisaties, overheden en Publiek Private Samenwerkingsprojecten.

Wanneer aanvragen?

Aanvragen voor een bijdrage of lening kunnen doorlopend worden ingediend bij het fonds. De bijdrage wordt per geval bepaald.

Budget

Onbepaald, geen vast budget

Gebied

Nederland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Nationaal Groenfonds
Postbus 15
3870 DA Hoevelaken
Tel: 033 – 253 92 55
E-mail: info@groenfonds.nl
Internet: www.groenfonds.nl

Operationeel Programma EFRO West-Nederland 'Kansen voor West' 2007-2013

Korte omschrijving

Dit programma heeft als doel West-Nederland (oftewel het Landsdeel West) weer terug te brengen in de top-5 van grootstedelijke Europese regio's.

Het programma is een gezamenlijk subsidieprogramma van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland, samen met de vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

Het programma is één van de vier programma's die in het kader van doelstelling 2 van het Europese Cohesiebeleid (regionale concurrentiekracht en werkgelegenheid), worden medegefinancierd uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). De andere nationale programma's hebben betrekking op Noord-, Oost- en Zuid-Nederland.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Binnen het programma wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende prioriteiten:

- *Prioriteit 1 Kennis, innovatie en ondernemerschap*
Met deze prioriteit wordt ingezet op een betere benutting van het beschikbare kennispotentieel waar Landsdeel West over beschikt. Er wordt ingezet op het doorontwikkelen van de sterke clusters, het verbeteren van kennisuitwisseling en samenwerking tussen bedrijven en kennis-, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en het verbeteren van de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
- *Prioriteit 2 Attractieve regio's*
In de prioriteit 'Attractieve regio's' wordt gewerkt aan versterking van de concurrentiekracht van de Randstad. Investeren in het bieden van kansen voor nieuwe bedrijvigheid (in het bijzonder gericht op een duurzaam toekomstperspectief voor de Greenports in de regio), benutten van ruimte voor ondernemerschap in de toeristisch-recreatieve sector en investeren en verbeteren van het areaal groen en water om de stad, gericht op vergroting van de mogelijkheden voor recreatie en sportbeoefening behoren tot deze prioriteit. EFRO-middelen kunnen in beperkte mate worden ingezet voor projecten die buiten de economische kerngebieden – maar binnen landsdeel West – worden uitgevoerd. Het streven is om deze mogelijkheid te beperken tot een maximum van 15% van de voor prioriteit 2 beschikbare EFRO-middelen.
- *Prioriteit 3 Attractieve steden*
In aanvulling op het Grotestedenbeleid wordt deze prioriteit ingezet voor alle GSB-steden in West Nederland (G4 en de acht G27 steden Alkmaar, Amersfoort, Dordrecht, Haarlem, Leiden, Lelystad, Schiedam en Zaanstad) en Almere, waarbij in lijn met, maar in aanvulling op dat beleid de economische, fysieke en sociale aanpak van de grootstedelijke problemen een additionele impuls krijgt. Hier is dus sprake van een geconcentreerde inzet van middelen. Aan deze prioriteit wordt 32% van het programmabudget toegekend. Er ligt met name binnen deze prioriteit een nauwe relatie met de inzet van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De steden zetten in op het ondersteunen van activerend arbeidsmarktbeleid (meer mensen aan het werk) gericht op de Lissabonagenda en het verbeteren van het vestigingsklimaat door investeringen in de openbare ruimte.

Specificaties

- De EFRO-subsidie bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten;
- Projecten die worden ingediend voor medefinanciering vanuit het Operationeel Programma EFRO West-Nederland worden geselecteerd aan de hand van een toetsingskader;
- Binnen het programma West-Nederland zijn vijf stuurgroepen belast met de taak van de inhoudelijke beoordeling van projectvoorstellen en het toekennen van financiële bijdragen uit het programmabudget. Het betreft de Stuurgroep West-Regio en de afzonderlijke stuurgroepen van de G4-steden.

vervolg Operationeel Programma EFRO West-Nederland 'Kansen voor West' 2007-2013

Subsidieaanvrager(s)

Private- en publiekrechtelijk erkende rechtspersonen

Wanneer aanvragen?

Doorlopend

Budget

770.288.000 euro (voor de gehele looptijd), waarvan 310.600.000 uit het EFRO

Gebied

Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Het College van B&W van Rotterdam aangewezen als Managementautoriteit.

Contactpersoon:

De heer A. van Veelen

Tel: 010 – 489 69 70

E-mail: a.veelen@obr.rotterdam.

Het programmabureau ondersteunt de Managementautoriteit bij de uitvoering van haar taken. Dit programmabureau is ondergebracht bij de provincie Flevoland.

Meer informatie over OP West: www.kansenvoorwest.nl

Oranje Fonds

Korte omschrijving

Het Oranje Fonds geeft financiële bijdragen aan groepen, organisaties en initiatieven op het gebied van maatschappelijk welzijn. Doelstelling is om samen meer betrokkenheid in de samenleving te bevorderen, mensen elkaar te helpen ontmoeten of een nieuwe plek te vinden in de maatschappij.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Het werkterrein van het Oranje Fonds is te verdelen in de volgende gebieden:

- Zorg;
- Sociaal-culturele activiteiten;
- Rijksdelen en buitenland.

Het fonds reikt jaarlijks de Appeltjes van Oranje uit aan bijzondere projecten

Een greep uit de vele projecten die subsidie hebben ontvangen:

- Integratie van migrantenvrouwen door ontmoeting en Nederlandse taallessen- Stichting Vrouwenbuurthuis VIOLA;
- Multifunctioneel buurtcentrum – Stichting Wijkcentrum Oudorp;
- Samen voor een Sportief Spoorwijk – Stichting MOOI! Den Haag;
- Vrouw en KindcentrumDeadia – Stichting Welzijn Amersfoort;
- Eten in de buurt – NijClaerbergen zorggroep Plantein;
- Ouderen en zelfredzaamheid – Stichting sociaal-kultureel werk Stadsparkwijken.

Specificaties

De hoogte van de bijdrage wordt per project bepaald.

Het Oranje Fonds geeft financiële bijdragen aan heel uiteenlopende projecten. Het kan gaan om investeringen in bijvoorbeeld een buurt- of opvanghuis maar ook om activiteiten voor jongeren, migranten, of ouderen.

Subsidieaanvrager(s)

Instellingen die actief zijn op het werkterrein van het fonds.

Wanneer aanvragen?

Aanvragen moeten vóór de start van een activiteit worden ingediend.

De besluitvorming duurt in het algemeen 3 maanden.

Aanvragen kunnen op elk moment van het jaar worden ingediend. Organisaties kunnen meerdere keren een aanvraag indienen, er is geen limiet, als het maar goede projecten betreft.

Als u wilt weten of uw project in aanmerking komt voor een bijdrage, dan kunt u een quickscan doen op de website van het Oranje Fonds. U krijgt dan snel een eerste indruk van de kans die het project maakt.

Budget

Jaarlijks is ruim 24 miljoen euro beschikbaar.

Bijdragen variëren van 500 tot 100.000 euro, afhankelijk van de aard van het project waarvoor het is aangevraagd. Ook hogere bedragen zijn in bepaalde gevallen mogelijk.

vervolg Oranje Fonds

Gebied

Projecten moeten worden uitgevoerd in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Voor vragen of het indienen van aanvragen:

Oranje Fonds

Maliebaan 18

Postbus 90

3500 AB Utrecht

Tel: 030 – 656 45 24

Fax: 030 – 656 22 04

E-mail: info@oranjefonds.nl

Internet: www.oranjefonds.nl

Pekoenja

Korte omschrijving

Het doel van Pekoenja is jongeren financieel te ondersteunen bij het opzetten van activiteiten. Zo geeft men jongeren de kans actief betrokken en verantwoordelijk te zijn bij en voor hun eigen (leef)omgeving. Pekoenja is het jongerenfonds van Stichting Kinderpostzegels Nederland.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Pekoenja behandelt aanvragen van jongeren tussen de 11 en 22 jaar die een activiteit met een bepaald (maatschappelijk) doel willen organiseren. Ook verenigingen of stichtingen kunnen een aanvraag indienen. De bijdrage wordt per geval bepaald, maar bedraagt niet meer dan 2.300 euro per activiteit.

Specificaties

- Men moet tussen de 11 en 22 jaar zijn en met twee of meer vrienden een activiteit willen organiseren in Nederland;
- Met deze activiteit wil men een bepaald doel bereiken en deze activiteit is niet eerder georganiseerd;
- Het is een 'doe-activiteit' en het mag geen school- of studieopdracht zijn;
- Men moet de activiteit samen bedacht hebben en zélf uitvoeren. Men dient de aanvraag met minimaal 2 andere personen in bij Pekoenja;
- De activiteit moet betrokkenheid laten zien bij de eigen omgeving of bij een maatschappelijk thema;
- De activiteit moet voor meer mensen iets opleveren dan alleen de eigen vriendenkring, vereniging of stichting;
- Muziekfestivals en dergelijke festiviteiten worden niet gefinancierd, omdat deze enkel ter vermaak dienen;
- Pekoenja financiert in principe activiteiten maximaal één jaar. Projecten die jaarlijks terugkeren zullen eventueel alleen geholpen worden in de opstartkosten.

Subsidieaanvrager(s)

Jongeren tussen de 11 en 22 jaar, verenigingen en stichtingen

Wanneer aanvragen?

Doorlopend

Budget

Onbepaald

Gebied

Nederland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Pekoenja
Postbus 199
2300 AD Leiden
Tel: 071 – 523 43 54
E-mail: info@pekoenja.nl

Prins Bernhard Cultuurfonds

Korte omschrijving

Het Prins Bernhard Cultuurfonds en de vijftien daaraan verbonden regionale Prins Bernhard Cultuurfondsen verlenen subsidies ten behoeve van activiteiten op het gebied van cultuur en natuurbehoud. De regionale Prins Bernhard Cultuurfondsen hebben een eigen bestuur met eigen beslissingsbevoegdheid. Zij richten zich op activiteiten van provinciaal, regionaal of plaatselijk belang.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

De werkterreinen van het fonds zijn:

- Podiumkunsten
- Beeldende kunst
- Monumentenzorg
- Geschiedenis en letteren
- Natuurbehoud

Specificaties

Geen bijdrage is mogelijk voor:

- Uitgesproken politieke of godsdienstige activiteiten;
- Projecten die onder de taken van de overheid of het door de overheid bekostigde onderwijs vallen;
- De grote gesubsidieerde kunstinstellingen.

De uiteindelijke bijdrage voor projecten en activiteiten is nooit meer dan 30% van de totale definitieve begroting.

Subsidieaanvrager(s)

Non-profit instellingen

Wanneer aanvragen?

Doorlopend

Budget

Onbekend

Gebied

Noord-Holland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland
Provinciehuis
Postbus 123
2000 MD Haarlem
Tel: (023) 514 4047
E-mail: nh@cultuurfonds.nl

PROGRESS Communautair Programma voor Werkgelegenheid en Solidariteit 2007-2013

Korte omschrijving

Communautair programma voor werkgelegenheid en solidariteit. Subsidies zijn beschikbaar voor projecten op het gebied van werkgelegenheid, sociale bescherming en integratie, arbeidsomstandigheden, discriminatiebestrijding en verscheidenheid en gelijkheid van mannen en vrouwen.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Subsidiabel zijn vooral activiteiten met een informierend, analytisch karakter die tot doel hebben de activiteiten op het bovengenoemd beleidsgebied te evalueren of om kennis en bewustzijn op dit gebied te vergroten.

Gedacht moet worden aan het uitvoeren van studies en statistieken, de ontwikkeling en publicatie van lesmateriaal of gidsen, het organiseren van seminars, netwerken van experts of werkgroepen van nationale specialisten om de implementatie van gemeenschapsrecht te monitoren, uitvoering van benchmarks, identificatie van 'best practices' uitwisseling van personeel tussen nationale overheden.

Specificaties

Het programma loopt van 2007 tot 2013.

Waar mogelijk en toepasselijk dient het project op transnationaal niveau georganiseerd te worden.

Subsidieaanvrager(s)

Publieke en private rechtspersonen, met name:

- Lidstaten;
- Publieke dienstverleners op het gebied van arbeidsmarkt;
- Regionale en lokale autoriteiten;
- NGO's vooral wanneer die op Europees niveau georganiseerd zijn;
- Hoger onderwijs- en onderzoeksinstituten;
- Evaluatie-experts.

Wanneer aanvragen?

Oproepen voor dit programma staan op <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=624&langId=en>
Het is een programma dat vooral studies en seminars subsidieert.

---

vervolg Progress Communautair Programma voor Werkgelegenheid en Solidariteit 2007-2013

Budget

Het totale budget bedraagt 743 miljoen euro voor de periode 2007-2013.

Gebied

EU lidstaten.

Contactgegevens subsidieverstrekker

DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities.
1049 Brussels
Belgium
E-mail: empl-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/employment_social/index.html

Regeling Innovatiearrangement

Korte omschrijving

Het doel van deze regeling is het stimuleren van innovatieve samenwerking tussen het bedrijfsleven en het beroepsonderwijs. Er is een bijdrage beschikbaar voor het vormen van een innovatiearrangement, gericht op vernieuwing.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Een innovatiearrangement is een gezamenlijk, experimenteel project van scholen en instellingen voor beroepsonderwijs en (regionale) bedrijven dat een bijdrage levert aan de vernieuwing van het beroepsonderwijs. Daarbij is samenwerking uit diverse geledingen van de beroepskolom verplicht. Bij het samenwerkingsverband kunnen daarnaast nog andere partners betrokken worden zoals kenniscentra en technocentra.

Specificaties

Het innovatiearrangement heeft de vorm van een investeringsfonds. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met een procesmanager om te bekijken of de innovatie voor subsidie in aanmerking komt en voor advies bij het schrijven van een projectvoorstel.

Een innovatiearrangement moet gericht zijn op een van de volgende thema's:

- Competentiegericht beroepsonderwijs met meer praktijk, betere schoolorganisatie en betere begeleiding;
- Betere aansluiting tussen vmbo/mbo en hbo en meer doorstroom van leerlingen in de beroepskolom;
- Vernieuwing in het beroepsonderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven en vernieuwing in het bedrijfsleven, in het bijzonder het midden- en kleinbedrijf met behulp van het beroepsonderwijs;
- Het bevorderen van ondernemerschap.

Subsidieaanvrager(s)

Samenwerkingsverbanden waarin wordt samengewerkt door een bedrijf en:

- Een bve-instelling en een vmbo-school;
- Een scholengemeenschap waarvan zowel een vmbo-school als een bve-instelling deel uitmaken;
- Een bve-instelling en een hbo-instelling.

Wanneer aanvragen?

De regeling is in werking getreden in 2003 en heeft een looptijd tot 31-12-2011.

Aanvragen moeten worden ingediend voor 31 oktober 2011.

Budget

De hoogte van de bijdrage wordt per project bepaald. De subsidie bedraagt maximaal 40% van de projectkosten en maximaal 1 miljoen euro.

Gebied

Nederland

vervolg Regeling Innovatiearrangement

Contactgegevens subsidieverstreker

Het Platform Beroepsonderwijs
Horaplantsoen 20
6717 LT Ede
Postbus 7001
6710 CB Ede
Tel: 0318 – 698450
E-mail: info@hpbo.nl
Internet: www.hpbo.nl of www.hetplatformberoepsonderwijs.nl

SKOR Stichting Kunst en openbare Ruimte

Korte omschrijving

Het doel van deze stichting is het ontwikkelen van bijzondere kunstprojecten die in relatie staan met de openbare ruimte.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

SKOR levert nooit enkel financiering, maar ook inhoudelijke en organisatorische begeleiding en advies. SKOR was al betrokken bij een project rond de Krabbepas.

Specificaties

Het is belangrijk dat een project tot een geslaagd kunstproject kan leiden. Motivatie, locatie en mogelijkheden worden meegewogen in het toekennen van een bijdrage. De opdrachtgever moet een deel van de kosten zelf inbrengen. (Voor projecten bij onderwijsinstellingen en volksgezondheidsinstellingen heeft SKOR aparte budgetten.)

- Na inwilliging van de aanvraag wordt een begeleidingscommissie samengesteld voor selectie van de kunstenaars, de begeleiding en de oplevering.
- Het subsidiepercentage bedraagt hoogstens 50%.

Subsidieaanvrager(s)

Gemeenten, culturele instellingen, onderwijsinstellingen, instellingen in de gezondheidszorg, maar ook private organisaties.

Wanneer aanvragen?

Het hele jaar door, maar voor aanvang of vastlegging van het project.

Budget

Onbekend

Gebied

Nederland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Stichting Kunst en Openbare Ruimte
Ruysdaelkade 2
1072 AG Amsterdam
Tel: 020 – 672 25 25
Fax: 020 – 379 28 09
E-mail: info@skor.nl
Internet: www.skor.nl

Start Foundation

Korte omschrijving

Deze foundation financiert actuele experimenten en ondernemingen in Nederland die er voor zorgen dat mensen met minder kansen ook aan het werk komen. Soms met een bijdrage van een paar honderd euro, maar ook met kredieten van vele tienduizenden euro's.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

Op de website www.startfoundation.nl zijn veel voorbeelden te vinden van projecten.

Specificaties

- Projecten moeten uitvoeringsgereed zijn: binnen drie maanden na ontvangst van de beschikking dient het project te starten;
- De inzet van Foundation middelen is eenmalig en gericht op projecten waarvoor in onvoldoende mate alternatieve financieringsbronnen voorhanden zijn;
- De eigen (of van derden) bijdrage dient tenminste 10% van de totale projectkosten te bedragen.

Subsidieaanvrager(s)

Stichtingen, verenigingen, instellingen, ondernemers en re-integratieprofessionals

Wanneer aanvragen?

Aanvragen kunnen het gehele jaar door worden ingediend.

Budget

Het fonds beschikt jaarlijks over een budget van ongeveer 4 miljoen euro.

Gebied

Nederland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Start Foundation
Postbus 889
5600 AW Eindhoven
Tel: 040 – 246 18 50
Paradijslaan 22a Eindhoven
E-mail: info@startfoundation.nl
Internet: www.startfoundation.nl

Subsidie openbare verlichting Noord-Holland

Korte omschrijving

De provincie heeft deze subsidieregeling opengesteld om de toepassing van duurzame openbare verlichting te vergroten en daarmee een bijdrage te leveren aan het verminderen van CO-2 uitstoot.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

De subsidie is bedoeld voor:

- Het uitvoeren van een nulmeting/ verlichtingsscan;
- Het opstellen van een duurzaam beleidsplan Openbare verlichting;
- Een uitvoeringsprogramma Openbare verlichting.

Specificaties

Subsidie wordt niet verstrekt voor:

- Materiaalkosten voor openbare verlichting
- De kosten van werkzaamheden aan het areaal
- De kosten van ontwerpwerkzaamheden van nieuwe gemeentelijke openbare verlichtingsinstallaties.

Alleen kosten die gemaakt zijn na 4 maart 2009 komen voor subsidie in aanmerking. De subsidie bedraagt 100% van de subsidiabele kosten tot een maximum van 10.000 euro.

Subsidieaanvrager(s)

Gemeenten

Wanneer aanvragen?

Van 22 april 2011 tot 31 december 2011, aanvragen worden behandeld op volgorde van ontvangst. Er zijn 58 gemeenten in Noord-Holland, er is budget voor 40 gemeenten.

Budget

400.000 euro

Gebied

Noord-Holland

Contactgegevens subsidieverstrekker

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, directie Subsidies, Handhaving en Vergunningen
Ceylonpoort 5-25
2037 AA Haarlem
Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Tel: 0800 9986734

SWS; Stichting Waarborgfonds Sport

Korte omschrijving

Het doel van dit fonds is het bevorderen van de realisatie van sportaccommodaties in Nederland door middel van het verlenen van borgstellingen ten behoeve van de financiering van de bouw, aanleg, renovatie of aankoop van sportaccommodaties.

Inhoudelijke mogelijkheden/projectvoorbeelden

De SWS geeft borgstellingen af voor sportorganisaties die bij kredietverlenende instellingen leningen afsluiten voor het aankopen, stichten, uitbreiden of verbeteren van sportaccommodaties. Onder sportaccommodaties vallen sporthallen, -zalen, zwembaden, sportvelden, verenigingskantines (clubhuizen, paviljoens), kleedaccommodaties, lichtinstallaties, tribunes, sport-medische adviescentra, provinciale sportservicecentra en huizen van de sport.

Specificaties

Bij de aanvraag gelden de volgende voorwaarden:

- De aanvrager moet (in ieder geval vóór de aanvang van werkzaamheden):
  - in het bezit zijn van de sporttechnische goedkeuring van NOC*NSF met betrekking tot de sportaccommodatie;
  - de financiële transactie met de kredietverstrekker vastgelegd hebben;
  - beschikken over de gebruiksrechten van de grond waarop de accommodatie wordt gebouwd
- Er moet sprake zijn van een goedgekeurd bestemmingsplan.

Voor de dienstverlening van SWS moet worden betaald.

Subsidieaanvrager(s)

Sportverenigingen en -stichtingen, (regionale geledingen van) landelijke sportorganisaties en overige sportorganisaties die direct of indirect zijn aangesloten bij NOC*NSF. Rechtspersonen die een nauwe band hebben met bedoelde organisaties komen in aanmerking, op voorwaarde dat sprake is van een niet-commerciële doelstelling.

Wanneer aanvragen?

Aanvragen moeten ten minste 2 maanden vóór het begin van de activiteiten worden ingediend. Het verdient aanbeveling om 4 maanden vóór het begin van de bouw/aanleg of aankoop contact met SWS te leggen.

Budget

De bijdrage bestaat uit een garantstelling voor de betaling van rente en aflossing van geldleningen voor de financiering van investeringskosten.

Gebied

Nederland.

Contactgegevens subsidieverstrekker

Stichting Waarborgfonds Sport
Mr. Beerninkplantsoen 168
2286 MS Rijswijk
Tel: 070 – 752 47 29
E-mail: secretariat@sws.nl
Internet: www.sws.nl

Uitvoeringsregeling multifunctionele accommodaties Noord-Holland

Korte omschrijving

Het doel van de regeling is het stimuleren van de totstandkoming van (private en) publieke voorzieningen in dorpskernen en wijken.

Inhoudelijke mogelijkheden / projectvoorbeelden

Subsidie wordt verleend voor:

- Het verrichten van een onafhankelijk haalbaarheidsonderzoek voor een multifunctionele accommodatie, inclusief een visie op de voorzieningen binnen de gemeente;
- Het opstellen van een bedrijfsplan voor een multifunctionele accommodatie;
- Overige activiteiten uit het bedrijfsplan die leiden tot de totstandbrenging van een multifunctionele accommodatie.

Specificaties

De hoogte van de subsidie is 50% van de subsidiabele kosten, met een maximumbedrag van:

- 40.000 euro voor het verrichten van een haalbaarheidsonderzoek;
- 10.000 euro voor het opstellen van een bedrijfsplan;
- 250.000 euro voor de overige activiteiten uit het bedrijfsplan die leiden tot de totstandkoming van een multifunctionele accommodatie;
- 300.000 euro voor de overige activiteiten uit het bedrijfsplan die leiden tot de totstandkoming van een multifunctionele accommodatie in het geval de aanvrager voorafgaand aan een aanvraag om een subsidie voor deze kosten, zonder provinciale subsidie daarvoor te hebben verkregen, een haalbaarheidsonderzoek heeft verricht en een bedrijfsplan heeft opgesteld.

Voor alle bovengenoemde onderdelen geldt een cofinanciering van 50 procent van de subsidiabele kosten.

Subsidieaanvrager(s)

Subsidie wordt verstrekt aan gemeenten in de provincie Noord-Holland, met uitzondering van Amsterdam.

Wanneer aanvragen?

Aanvragen kunnen tot uiterlijk 13 weken voor het begin van de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd worden ingediend bij het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Aanvragen worden behandeld op volgorde van binnenkomst.

Budget

Het budget voor 2012 is nog niet bekend.

Gebied

Noord-Holland behalve Amsterdam.

Contactgegevens subsidieverstrekker

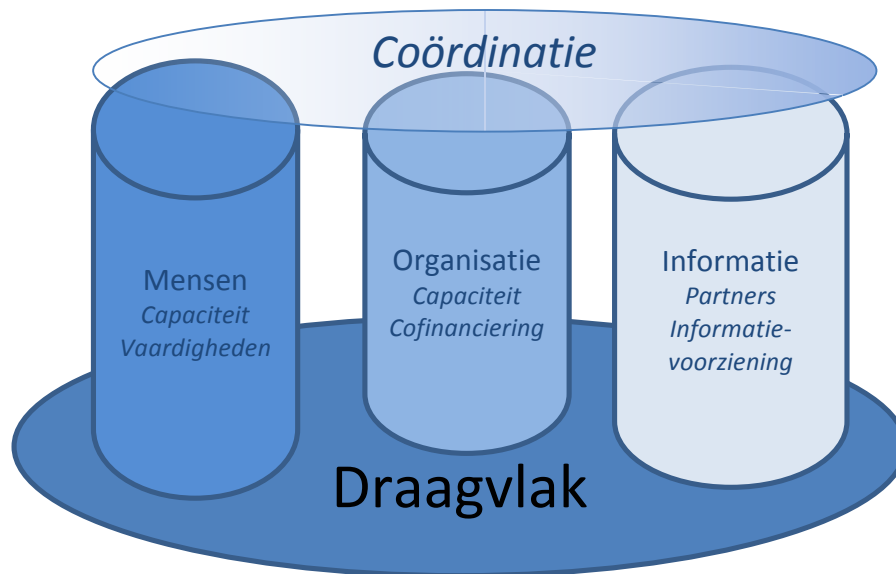
Provincie Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD Haarlem
Tel: 023 - 514 31 43

Bijlage 2
Succesvolle subsidieverwerving
Gemeente Haarlem

Augustus 2011

Succesvolle subsidieverwerving

Succesvolle subsidieverwerving vergt meer dan alleen de 'juiste' projecten. Er moet ook sprake zijn van voldoende capaciteit, informatie en samenwerking tussen de verschillende afdelingen. Op basis van haar kennis en ervaring heeft ERAC onderstaand model uitgewerkt voor een succesvolle subsidieorganisatie. Aan de hand van de door ERAC gedefinieerde visie op de subsidieorganisatie wordt aangegeven welke randvoorwaarden van toepassing zijn. De randvoorwaarden zijn samengevat in onderstaand model en zullen in deze paragraaf kort uiteen worden gezet.

Draagvlak

Om gebruik te maken van de verschillende subsidiemogelijkheden zal zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau nadrukkelijk draagvlak aanwezig moeten zijn, gebaseerd op reële verwachtingen en een gezamenlijk geformuleerd ambitieniveau. Dit draagvlak is nodig om ook maatregelen te kunnen treffen die samenhangen met de andere randvoorwaarden. Ontwikkeling van draagvlak is niet alleen belangrijk tijdens de 'startfase' van het subsidiebeleid, structurele aandacht hiervoor is essentieel. Overigens is het belangrijk te weten dat het ook niet alleen om draagvlak op besluitvormend niveau gaat. Juist ook medewerkers op 'uitvoerend' niveau zullen de doelstelling moeten dragen om actief gebruik te maken van subsidies. Juist zij bepalen in hoge mate de kans op succes in de fase van subsidieverwerving of -beheer. De bereidheid om flexibel met ideeën ten aanzien van het project om te gaan – afgewogen tegen het belang van de subsidie – is daarbij cruciaal. In het algemeen wordt deze bereidheid groter wanneer ook de verantwoordelijkheid voor de subsidie of financiële haalbaarheid van het project op dit niveau wordt gevoeld. Kortom: de gehele organisatie moet achter het subsidieverwervingsbeleid staan.

Binnen de gemeente Haarlem wordt weliswaar gebruik gemaakt van subsidies, maar het gebeurt (nog) niet op een georganiseerde en structurele manier. Zeker waar het Europese subsidies betreft is er weinig ervaring. Minder goede ervaringen leiden ertoe dat men terughoudend is ten aanzien van het opnieuw indienen van een aanvraag. Er is dus wel sprake van draagvlak, maar het is niet duidelijk of dit ook aanwezig is in alle gelederen van de organisatie.

Mensen

Subsidieverwerving en subsidiebeheer vragen om een specifieke aanpak. Het is van belang om de al beschikbare kennis en ervaring die binnen de gemeente Haarlem aanwezig is zoveel mogelijk te borgen én te bundelen. Daarvoor is in de eerste plaats inzicht nodig in de mate waarin de organisatie al van subsidies gebruik maakt.

Ook is een overzicht nodig van de expertise die in de hoofden van mensen zit. Met name kennis van de randvoorwaarden en regelgeving over subsidies is relevant, maar ook kennis en ervaring over hoe een gesubsidieerd project kan worden ingebed in de gemeente en hoe bepaalde knelpunten kunnen worden opgelost.

Naast kennis en specifieke ervaringen binnen of buiten de gemeente is algemene kennis van de verschillende nationale en provinciale subsidiestromen en Europese programma's noodzakelijk om subsidies structureel te kunnen benutten. Die kennis kan niet alleen via een eenmalige actie worden opgebouwd. De subsidieprogramma's zijn immers sterk in beweging. Dit maakt het noodzakelijk om veranderingen scherp te volgen, zoals de start en beëindiging van subsidieprogramma's, jaarlijkse oproepen tot indiening, bekendmaking van thema's, uitputting van budgetten, veranderingen in procedures et cetera. De kennis die in eerste instantie binnen de organisatie moet worden opgebouwd betreft dan ook vooral de werking van de subsidieprogramma's en de mogelijkheden die ze bieden. Deze kennis vormt vervolgens de basis om actuele informatie over de subsidieprogramma's (zie ook informatievoorziening) adequaat te interpreteren.

Contacten met (potentiële) subsidieverstrekkers en financiers is van belang om in een vroegtijdig stadium de kansen op financiering af te wegen. Het voorsorteren op toekomstige geldstromen door op tijd voorgenomen beleid en projecten te presenteren kan zeer gunstig uitpakken. Contacten met vertegenwoordigers van de nationale en regionale overheid zijn dus belangrijk, evenals contacten met bijvoorbeeld een Rabobank.

Organisatie

Wanneer een organisatie structureel met subsidies aan de slag wil, betekent dit dat er extra capaciteit nodig is binnen het ambtelijk apparaat. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van subsidieaanvragen, maar uiteraard ook met het voeren van een deugdelijke projectadministratie na subsidieverlening. Een subsidieaanvraag dient vaak binnen een beperkte periode te geschieden. Deze periode start binnen veel subsidieregelingen na een eerste oproep en eindigt met een strikte deadline. Dit vereist tevens een mate van flexibiliteit van de organisatie, omdat dikwijls op korte termijn moet worden besloten over deelname en binnen een beperkte periode de subsidieaanvraag moet worden geschreven. Wanneer de informatievoorziening over subsidieregelingen goed functioneert, kan de periode enigszins verlengd worden omdat tevoren in veel gevallen al aankondigingen van oproepen worden gepubliceerd.

De kosten gaan in de fase van ontwikkeling van een aanvraag uiteraard voor de baten uit. De kosten betreffen het beschikbaar stellen van capaciteit en manifesteren zich op korte termijn. De baten zijn afhankelijk van de toekenning van de subsidie en volgen op middellange termijn. Toch is deze situatie minder onzeker dan het op voorhand lijkt. Door in het eerste stadium de kans op subsidie grondig te analyseren, kan in veel gevallen het risico worden beperkt. Dit kan bij meerdere regelingen door al in een vroegtijdig stadium contact op te nemen met het secretariaat van een regeling, maar ook door

beschikbare kennis goed te gebruiken (paragraaf mensen) en de informatievoorziening goed te organiseren (paragraaf informatie).

Informatie

Regelmatige informatievoorziening vormt een belangrijke basis om verworven kennis ook daadwerkelijk te activeren. De subsidieanalyse die door ERAC is uitgevoerd is wat dat betreft een vertrekpunt, maar kent een beperkte houdbaarheid. De subsidieregelingen zijn immers sterk in beweging. Dit maakt het noodzakelijk om veranderingen scherp te volgen, zoals de start en beëindiging van regelingen, jaarlijkse oproepen tot indiening, aankondigingen van oproepen, bekendmaking van prioritaire thema's, uitputting van budgetten, veranderingen in procedures et cetera.

Uiteraard kan het verkrijgen van informatie over ontwikkelingen aan de individuele medewerkers van de gemeente worden overgelaten. Via websites en andere contacten kunnen zij op de hoogte blijven. Zo kunnen bijvoorbeeld websites van organisaties als de Europese Commissie, Europa Decentraal en AgentschapNL regelmatig geraadpleegd worden, alsook de specifieke adressen die in de formats van subsidieregelingen in het handboek zijn genoemd. Het heeft echter de voorkeur om de informatievoorziening over subsidieregelingen en wijzigingen die zich voordoen centraal te organiseren en actief aan te bieden. De informatievoorziening kan de vorm hebben van een nieuwsbrief, mailservice, website, bijeenkomsten of combinaties daarvan. Naast berichten over subsidieregelingen kan hierin uiteraard ook melding worden gemaakt van gehonoreerde subsidieaanvragen. Het uitdragen en belonen van geboekte successen met het binnenhalen van subsidie, verhogen het draagvlak en de motivatie van de medewerkers om subsidies aan te (blijven) vragen.

Coördinatie

Een subsidiecoördinator kan het vervullen van de genoemde randvoorwaarden voor een succesvolle subsidieorganisatie stimuleren. Hij of zij kan gericht subsidienieuws verspreiden, een overzicht bijhouden van verworven subsidies, een doorverwijs/netwerkfunctie vervullen en ondersteunen bij subsidieprocessen (let wel: verantwoordelijkheid blijft bij de afdeling).

Het succes van een coördinator is en blijft echter afhankelijk van de manier waarop de eerder genoemde randvoorwaarden organisatorisch zijn ingebed. Draagvlak en capaciteit die nodig zijn om subsidievererving een vast onderdeel van de werkprocessen te maken, zijn een eerste randvoorwaarde. Een coördinator kan het draagvlak vervolgens wel verder versterken, bijvoorbeeld door de mensen enthousiast te maken voor subsidievererving door te informeren over geboekte successen, ondersteuning te bieden en subsidienieuws aan te reiken.

Het is belangrijk dat een subsidiecoördinator processen en informatiestromen daadwerkelijk kan coördineren. Hiervoor moet hij of zij op de hoogte zijn van beleids- en projectontwikkelingen op organisatieniveau (afdelingoverstijgend). Een coördinator kan een aanjaagfunctie vervullen door mensen te informeren over actuele subsidiekansen, maar andersom is het ook belangrijk dat de organisatie de subsidiecoördinator op tijd informeert over op stapel zijnde projecten en bijbehorende financieringsvraagstukken. Om dit voor elkaar te krijgen zal de functie van een subsidiecoördinator stevig in de organisatie ingebed moeten worden. De subsidiecoördinator zal bij vaste overlegstructuren aanschuiven en een zichtbare positie binnen de organisatie moeten krijgen en innemen.

